İŞKUR

2017

MANİSA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

MANİSA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Mehmet Arif OKUYAN — İş ve Meslek Danışmanı

Ali YETİŞİN — İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Dünya genelinde hemen her ülkenin en önemli önceliklerinden ve gündem maddelerinden birisi istihdam ve işsizlik sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu sorun ile mücadelenin yolu büyümek, teşvik programları uygulamak ve işgücü piyasasının beklentilerine uygun mesleki eğitimler ile nitelikli insan kaynağı oluşturmaktır. Nitelikli insan kaynağı oluşturmanın yolu ise işgücü piyasası ihtiyaçlarının doğru tanımlanması ve sonrasında uygulanacak eğitim programları ile mümkün olacaktır.

Bu bağlamda İŞKUR İl Müdürlüğü 2007 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarının etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin hale getirmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla 2017 yılında kapsamlı bir İşgücü Piyasası

Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü verilerini içeren çalışmanın raporu, bu konuda genel bir rehber niteliğindedir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında çabalarından dolayı Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü ve personeline, araştırma süresinde işyeri bilgi formalarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Manisa İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun ilimiz ve ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Mustafa Hakan GÜVENÇER
Manisa Valisi

ÖNSÖZ

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü olarak; yetki, görev ve sorumluluklarımız çerçevesinde istihdam politikasının oluşturulmasına, istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, işsizliğin giderilmesi faaliyetlerine yardımcı olmak, işsizlik sigortası işlemlerini yürütmek, İşgücü piyasası verilerini derlemek, İşgücü ihtiyaç analizlerini yapmak-yaptırmak, İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetlerini vermek, Mesleki Eğitim ve İşgücü uyum programlarını geliştirmek gibi faaliyetler kurum görevleri arasında sayılmakta ve yürütülmektedir. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununda bulunan "İşgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayınlamak, İşgücü Piyasası Bilgi Danışma Kurulunu oluşturmak ve Kurul çalışmalarını koordine etmek, işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü analizlerini yapmak, yaptırmak" maddesinden yola çıkarak her yıl bir defa geniş çaplı İşgücü Piyasası Analizi (İPA) çalışması yapmaktayız.

03 Nisan-05 Mayıs 2017 tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz İPA çalışmasında toplam bin 119 işyeri ile yüz yüze görüşülmüş, çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Ayrıca İşverenlerin eleman ihtiyacı tespit edilip ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmış, işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler toplanmıştır.

Bu vesile ile katkı sağlayan işverenlerimize, raporun hazırlanmasına destek veren İŞKUR personeline teşekkür eder, yayının başta İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyeleri, işverenler, STK'lar ve Sosyal tarafların çalışmalarında yararlı olmasını dilerim.

Sinan AKTAŞ

Manisa Çalışma ve İş Kurumu

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER v
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 15
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 15
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 16
İşyeri Verileri 17
Mevcut İstihdam 27
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 49
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 57
SONUÇ 62
EKLER 64
EK : 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 64

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) 8
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) 9
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 10
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 12
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) 12
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) 13
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) 14
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 17
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 27
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 29
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 30
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 32
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 36
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 38
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması 40
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 41
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 42
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 42
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 44
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 45
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 46
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 47
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 48
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 51
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 53
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 56
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 58
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 59
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 60
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 18
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 19
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 20
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 21
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 22
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 23
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 26
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 28
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 31
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 34
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 34
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 49
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 50
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 52
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 54
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 55
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 61

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Manisa İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında bin 119 işyerinden veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 103 bin 225 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 77 bin 429 çalışan erkeklerden, 25 bin 796 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 47,7'si, kadınların ise yüzde 50,4'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 92 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Maden ve Taş Ocakçılığı sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 554 çalışan bulunmaktadır. Manisa ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Manisa ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olup Türkiye genelindeki açık iş oranı ile birbirine çok yakındır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,3 ile İmalat sektörüdür. Manisa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık iş Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 46'dır. Ayrıca söz konusu meslek grubu açık iş oranında yüzde 2,1 ile ikinci olduğu meslek grubudur. Manisa ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Makince (Dikiş), Madenci (Genel), Montaj İşçisi (Havalı Tornavida), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Metal Mamuller Montaj İşçisi ve CNC Torna Tezgahı Operatörüdür. İl genelinde açık işlerin yüzde 31,2'si için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Manisa ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektörün ilk sırada olmasının en önemli nedeni İşyeri sayısının çok düşük olmasıdır. Bunu İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet

Faaliyetleri ile İmalat sektörleri takip etmektedir. Manisa ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 71,2'si söz konusu iki meslek grubunda yer almaktadır. Manisa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Montaj İşçisi (Havalı Tornavida) ve Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı meslekleri takip etmektedir. Manisa ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işverenlerin yüzde 20,7'si istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2 ile Türkiye genelinden daha az olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Manisa İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Manisa İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Manisa ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Manisa ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

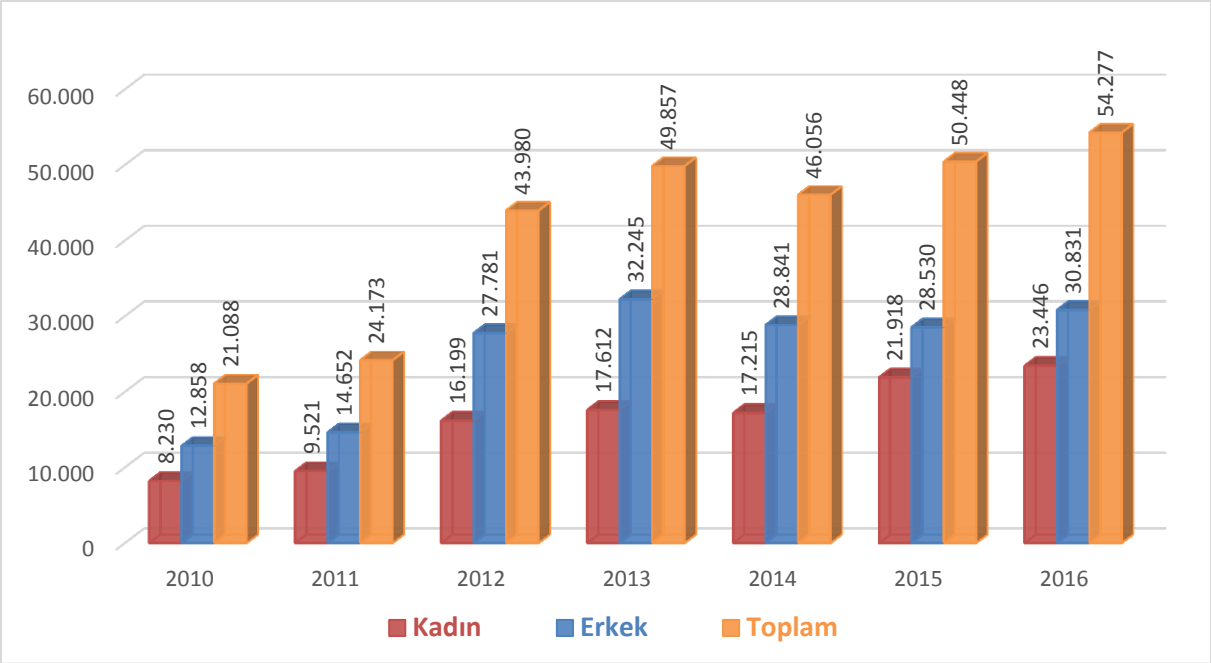

Kaynak: İŞKUR

Manisa ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 54 bin 277 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 30 bin 831 tanesini erkekler, 23 bin 446'sını kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 33 bin 189 kişi artmıştır. Bu artışın 15 bin 216'sını kadınlar, 17 bin 973'ünü erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 46'sı kadınlardan, yüzde 54'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	6.849	9.471	16.320
Beden İşçisi (Temizlik)	1.489	845	2.334
Büro Memuru (Genel)	1.148	671	1.819
Temizlik Görevlisi	973	459	1.432
Satış Danışmanı	704	488	1.192
Sekreter	980	12	992
Ön Muhasebeci	618	240	858
Garson (Servis Elemanı)	200	646	846
Şoför-Yük Taşıma		775	775
Çaycı	593	80	673

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Manisa ilinde mesleklere göre başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 16 bin 320 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %30'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Kasiyer ve Aşçı Yardımcısı meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Elektrikçi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Forklift Operatörü meslekleri farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda erkeklerin kadınlara göre daha nitelikli mesleklerde farklılaşma ortaya koyduğu söylenebilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Manisa ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

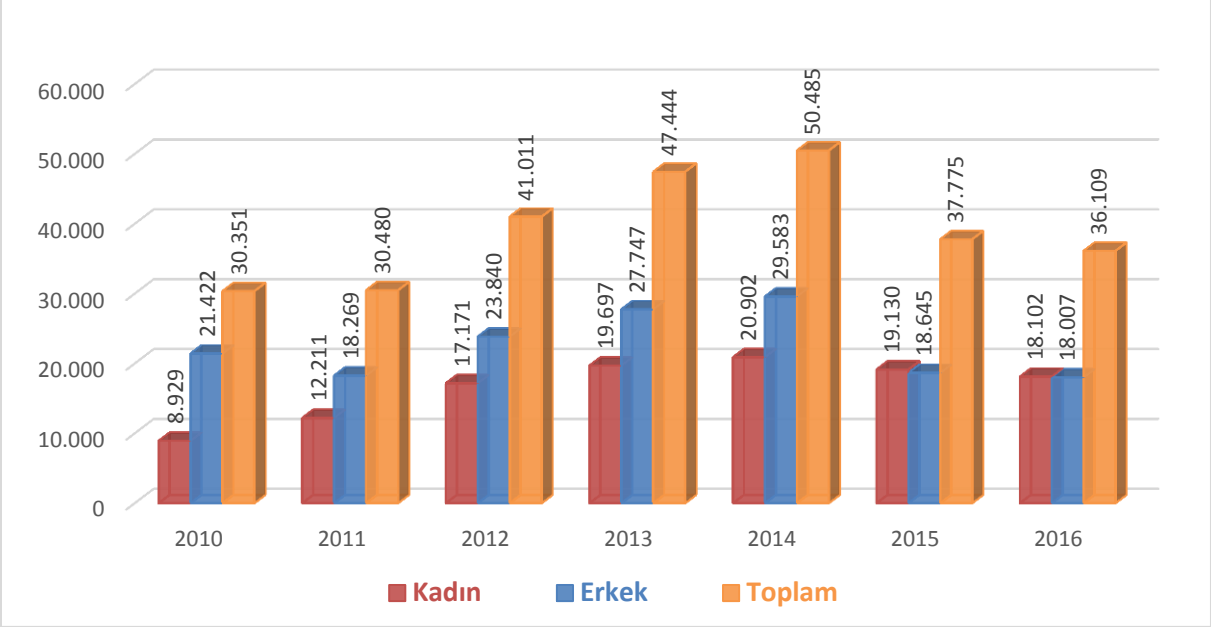

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Manisa ilinde İŞKUR'a kayıtlı 30 bin 351 işsizin 21 bin 422'si erkeklerden, geri kalan 8 bin 929 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 36 bin 109 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 8 bin 929 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık iki kat artarak 18 bin 102'ye yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.630	4.873	9.503
Büro Memuru (Genel)	1.068	455	1.523
Beden İşçisi (Temizlik)	1.022	356	1.378
Temizlik Görevlisi	827	310	1.137
Sekreter	879	6	885
Satış Danışmanı	537	337	874
Ön Muhasebeci	588	173	761
Garson (Servis Elemanı)	154	432	586
Çaycı	503	56	559
Şoför-Yük Taşıma		505	505

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Manisa ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Manisa ilinde Kuruma kayıtlı 9 bin 503 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Manisa ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %26,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Tıbbi Dokümantasyoncu ve Sekreter, Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi ve Muhasebeci gibi niteliği yüksek mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

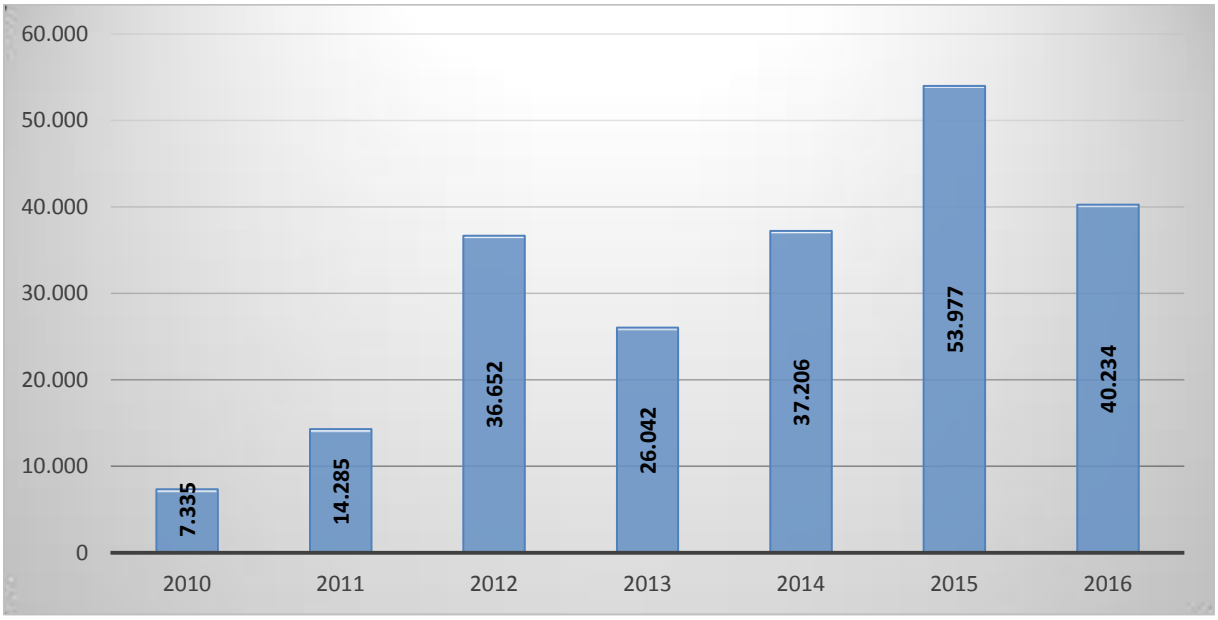

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 7 bin 335 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 40 bin 234 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2012 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2012 yılındaki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yaklaşık 2,5 katına çıkmıştır. Açık iş sayısı 53 bin 977 ile 2015 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 45'lik gibi bir artış sergilemiştir. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	20.207
Beden İşçisi (Temizlik)	2.500
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	757
Temizlik Görevlisi	737
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	672
Madenci (Genel)	656
Güvenlik Görevlisi	637
Garson (Servis Elemanı)	603
Büro Memuru (Genel)	602
Forklift Operatörü	508

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 2016 yılında 40 bin 234 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 20 bin 207 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %50'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi(Temizlik) ve Veri Giriş Kontrol İşletmeni meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

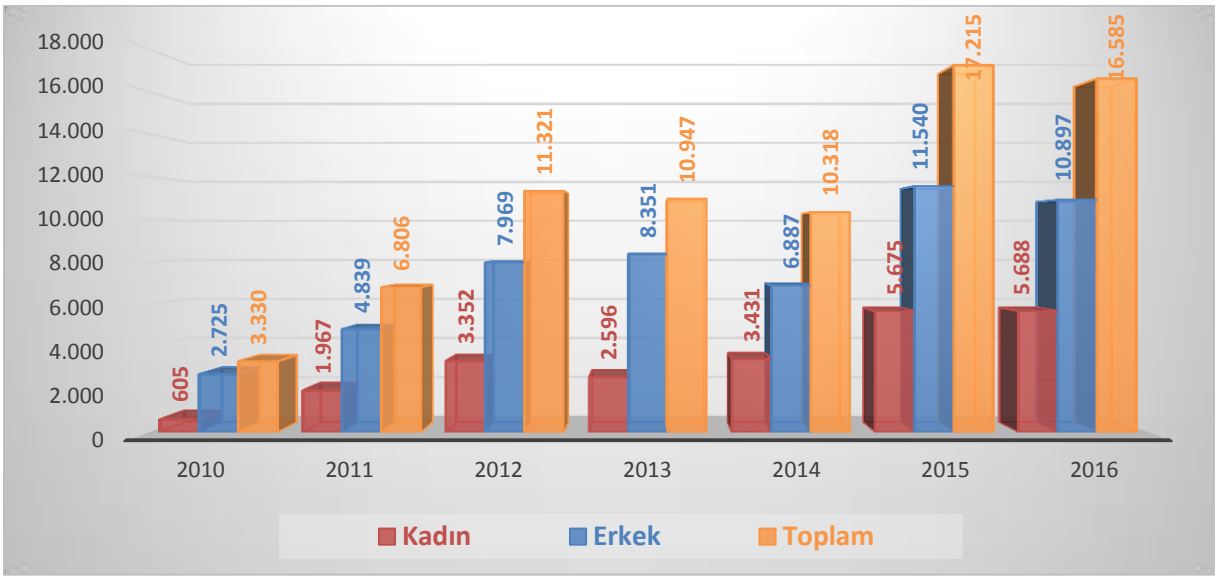

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 3 bin 330 olan Manisa ilinde işe yerleştirilenlerin 2 bin 725'i erkeklerden, geri kalan 605 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2012 yılına kadar artış göstermiştir. 2012-2014 yılları arasında büyük değişim olmazken 2015 yılında tekrar artış trendine geçmiştir. 2016 yılında Manisa ilinde 16 bin 585 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2014 yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 20 ile 30'u kadınlardan oluşurken bu oran 2014 yılından itibaren yüzde 33'lere yükselmiştir.

İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	2.428	6.506	8.934
Beden İşçisi (Temizlik)	975	1.239	2.214
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	670	130	800
Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon)	143	312	455
Temizlik Görevlisi	136	146	282
Büro Memuru (Genel)	146	89	235
Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi	21	201	222
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	82	91	173
Güvenlik Görevlisi	29	136	165
Madenci (Genel)		135	135

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 8 bin 934 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %54'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) , Veri Giriş Kontrol İşletmeni meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Veri Giriş Kontrol İşletmeni mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	133	2.342	1.176	3.518
2011	61	520	483	1.003
2012	159	1.147	1.982	3.129
2013	60	391	690	1.081
2014	48	429	209	638
2015	80	1.232	471	1.703
2016	42	413	441	854

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2012 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 159 kursa bin 147 kadın kursiyer, bin 982 erkek kursiyer katılarak toplam 3 bin 129 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 42 mesleki eğitim kursuna 854 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 441'i erkek, 413'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2015 yılında katılan kursiyerlerin yaklaşık yüzde 75'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	Ahşap Kalıpçı	Ahşap Kalıpçı
Mis Sabun Üretim İşçisi	Plastik İşlemeci	Plastik İşlemeci
Ahşap Süslemecisi	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)
Gümüş Takı İşlemecisi	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Zeytin Yetiştiricisi	Aşçı Yardımcısı	Mis Sabun Üretim İşçisi
Sofralık Zeytin İşlemecisi	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	Aşçı Yardımcısı
Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Çelik Kaynakçısı	Ahşap Süslemecisi
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek-Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Şoför (Yolcu Taşıma)	Gümüş Takı İşlemecisi
Mozaik Sanatçısı	Isıtma ve Doğalgaz İç Tesisatçısı	Zeytin Yetiştiricisi

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Ahşap Kalıpçı, Plastik İşlemeci Ve Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili), Mis Sabun Üretim İşçisi ve Ahşap Süslemecisi mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Ahşap Kalıpçı, Plastik İşlemeci ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	43	77	93	170
2011	168	163	232	395
2012	216	286	501	787
2013	245	403	482	885
2014	368	569	650	1.219
2015	1329	2.020	2.471	4.491
2016	1367	1.473	2.103	3.576

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin

istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 31,7 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında bin 367 program düzenlenmiş olup toplam 3 bin 576 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 41,2'si kadınlardan yüzde 58,8'i erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi	Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Sekreter	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon)
Konfeksiyon İşçisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Ön Muhasebeci	Plastik İşlemeci	Büro Memuru (Genel)
Satış Danışmanı	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)
Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı	Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı	Sekreter
Sofralık Zeytin İşlemecisi	Satış Elemanı (Perakende)	Plastik İşlemeci
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Kümes Hayvanları Yetiştirme İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı ve Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Büro Memuru (Genel) ve Sekreter mesleğinde

program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi, Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon) ve Metal Mamulleri Montaj İşçisi mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	10	143	115	258
2015	20	235	242	477
2016	41	515	512	1.027

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 41 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre 2 kat daha fazladır. Programa 515'i kadın, 512'si erkek olmak üzere toplam bin 27 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	8	2	182	184
2011	34	122	231	353
2012	90	793	966	1.759
2013	45	710	442	1.152
2014	43	824	483	1.307
2015	140	2.769	4.531	7.300
2016	79	1.242	1.412	2.654

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Manisa ilinde 2015 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılında toplam 79 kurs açılmış olup bu programlara bin 242'si kadın, bin 412'si erkek olmak üzere toplamda 2 bin 654 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar genel olarak MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	6.325	5.038
2011	7.079	5.080
2012	10.241	6.117
2013	12.999	6.912
2014	17.315	10.447
2015	16.623	8.973
2016	22.700	12.113

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 2016 yılında toplam 22 bin 700 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 12 bin 113'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 36,6 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 35,0 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	3.207
Büro Memuru (Genel)	325
Beden İşçisi (Temizlik)	302
Şoför-Yük Taşıma	287
Satış Danışmanı	271
Ön Muhasebeci	242
Temizlik Görevlisi	230
Forklift Operatörü	156
Muhasebeci	154
Sekreter	142

Kaynak: İŞKUR

Manisa ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 3 bin 207 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %26,5'ini oluşturmaktadır. Büro Memuru (Genel) mesleğinde ise bu sayı 325 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Beden İşçisi (Temizlik), Şoför-Yük Taşıma ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Manisa ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Manisa ilinde bin 119 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 103 bin 225 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Manisa ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Manisa ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	469
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	195
İnşaat	159
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	51
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	50
Ulaştırma ve Depolama	46
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	36
Eğitim	33
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	22
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	21
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	6
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	5
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	5
Gayrimenkul Faaliyetleri	4
Bilgi ve İletişim	3
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**1.119**

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Manisa ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 41,9'u İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30'dur. Bu durumda Manisa ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 17,4'ü bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 19 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Manisa ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 5 işyerinden 3 tanesi İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Bilgi ve İletişim ile Gayrimenkul Faaliyetleri karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Manisa ili

düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

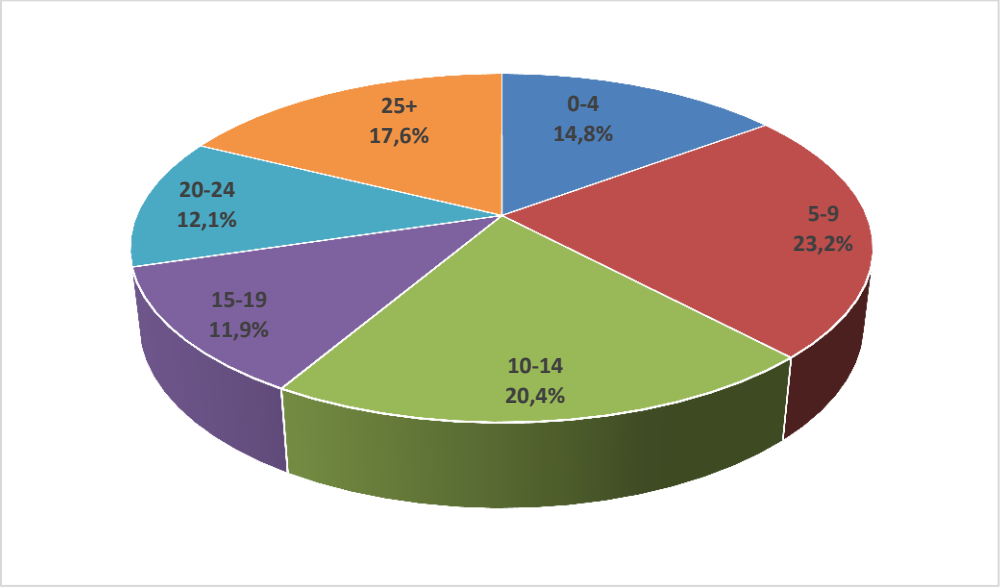

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5'de görüldüğü üzere Manisa ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 23,2'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 20,4'tür. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. 25 yıldan daha fazla faaliyette bulunan işyerleri oranı ise yüzde 17,6 olarak görülmektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

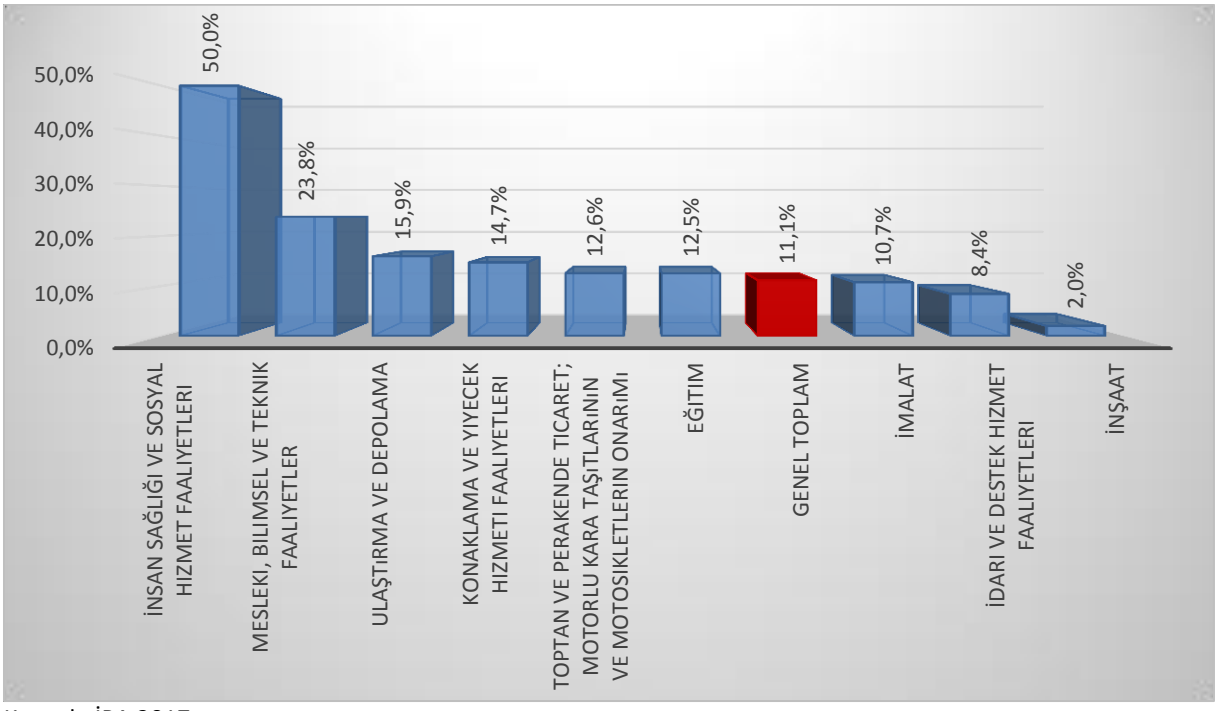

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Manisa ili genelinde bu oran yüzde 11,1 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Manisa ilinde ikinci sırada Mesleki ve Bilimsel Teknik Faaliyetler sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 23,8'inde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 15,9 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

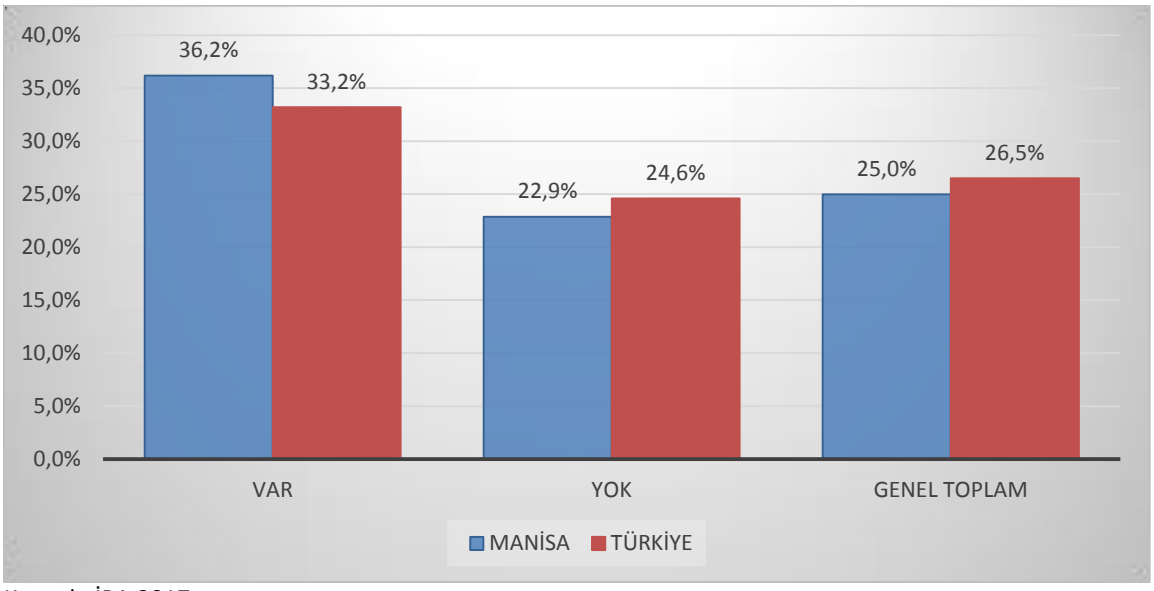

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Manisa ilinde bu oran yüzde 25 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Manisa ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 36,2 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 22,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Manisa ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

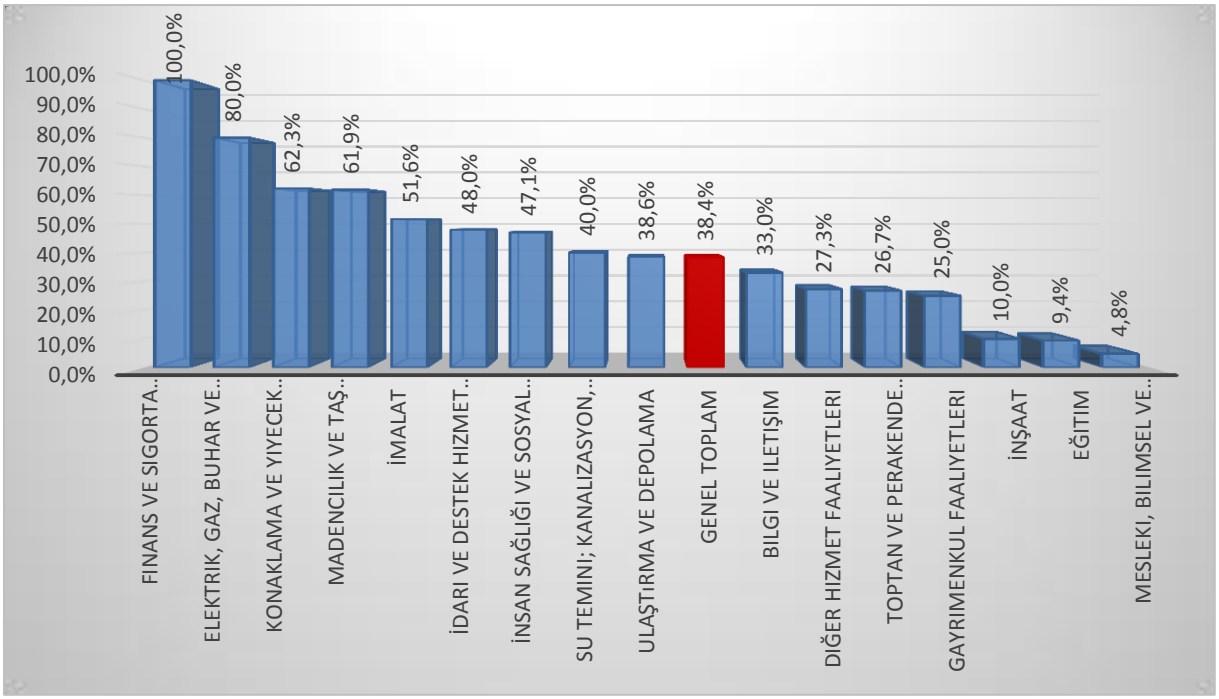

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde işyerlerinin yüzde 38,4'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Manisa ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Yalnız dikkat edilmesi gerekilen kısım, bu sektörde 20+ çalışanlı faaliyet gösteren işyeri sayısı yalnızca 1'dir. Bu firma vardiyalı çalıştığı için oran yüzde 100 çıkmış ve ilk sırada yer almıştır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan Eğitim sektöründe bu oran yüzde 9,4 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinde kaynaklanmaktadır.

Manisa ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat, İdari ve Destek Hizmetler, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Ulaştırma ve Depolama Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

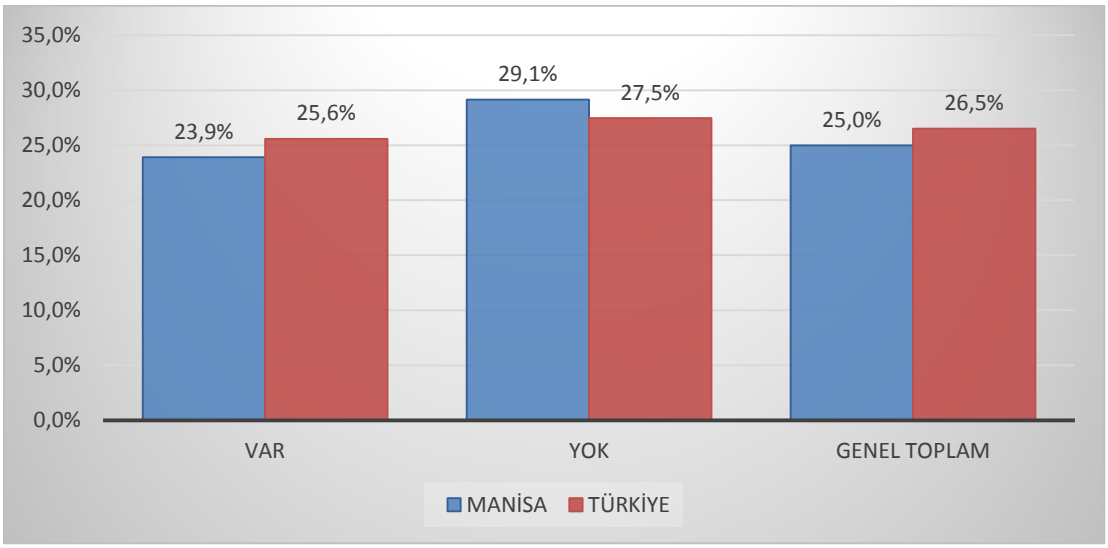

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da görüldüğü gibi Manisa ilinde kadınların vardiyalı çalışması Türkiye geneli ile benzer özellikler göstermektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 23,9'u kadın, yüzde 76,1'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 29,1'e yükselmiştir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 25'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadın 3'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Manisa ilinde benzer yönde işlemekte olup oranlar arasındaki fark biraz daha fazladır.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

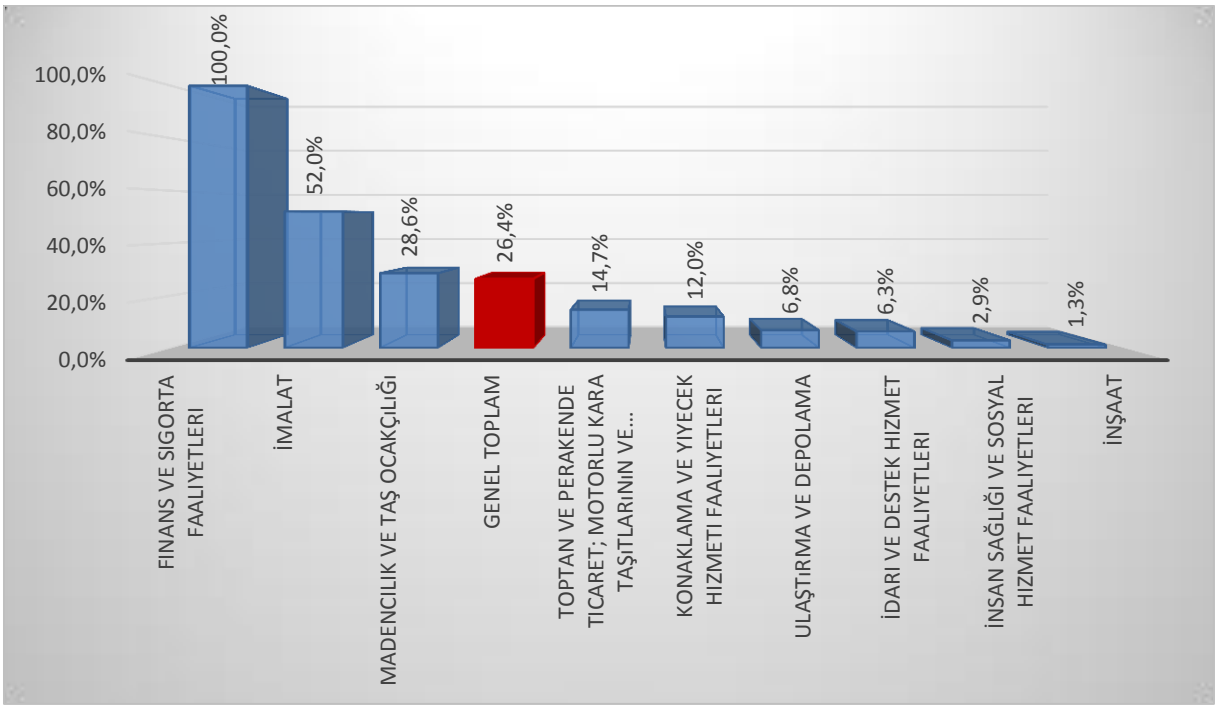

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde 17 sektörden 9 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İlk sırada yüzde 100 oran ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Fakat daha önce de belirttiğimiz üzere bu sektördeki işyeri sayısı sadece 1'dir. İkinci sırada ise yüzde 52 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada yüzde 28,6 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü yer almıştır. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Manisa ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Sadece 1 işyeri bulunan Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörünü göz ardı edildiğinde Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Manisa ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

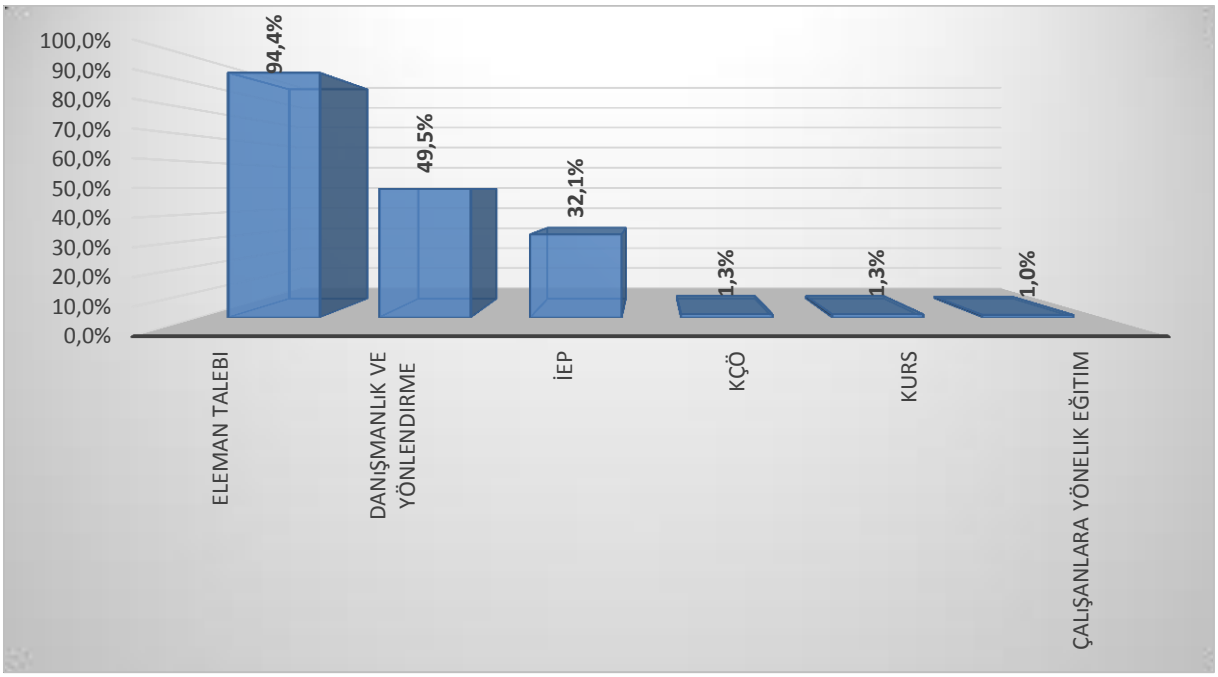

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 69.6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Manisa ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 94,4'ü Eleman Talebi hizmetinden yararlanırken yüzde 49,5'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti almıştır.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

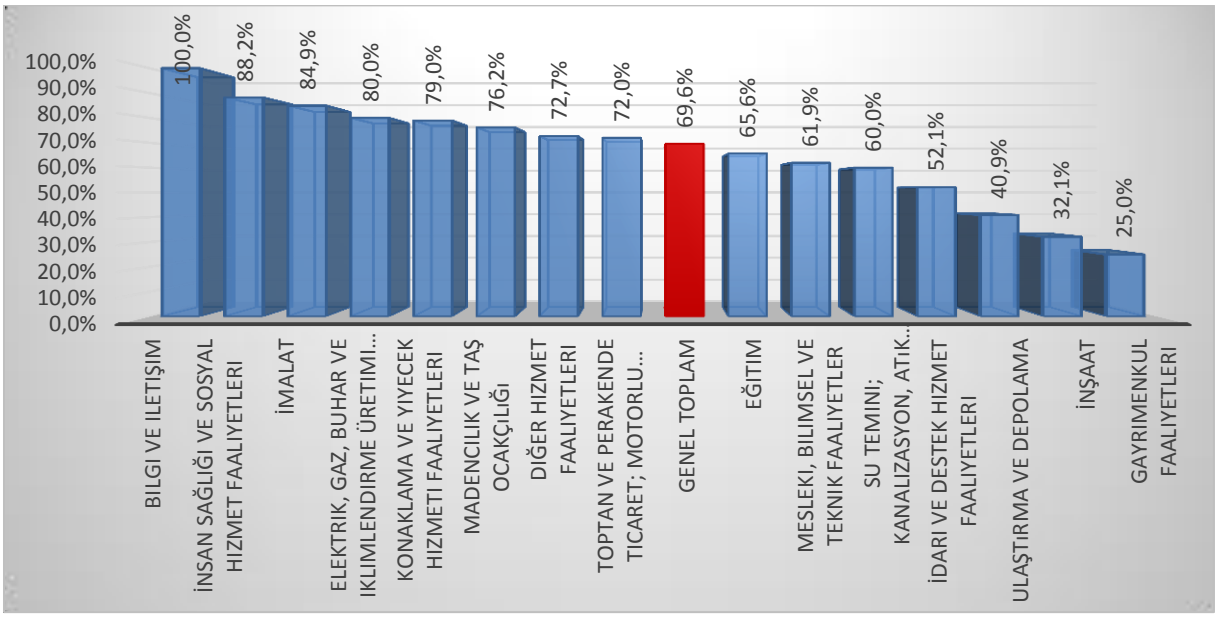

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Manisa ilinde Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 69.6'nın üstünde yüzde 84.9 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 72 iken İnşaat yüzde 32.1 gibi çok düşük bir oranda kalmıştır.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	1,8%	52,2%	97,2%	31,9%	1,3%	2,3%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	-	48,2%	94,9%	24,8%	1,5%	-
İnşaat	2,1%	49,9%	91,6%	31,2%	2,1%	-
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-	39,5%	100,0%	34,0%	-	-
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	-	43,3%	86,7%	63,3%	3,3%	-
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-	43,9%	92,2%	40,2%	-	-
Eğitim	-	57,1%	81,0%	38,1%	-	-
Ulaştırma ve Depolama	-	44,3%	88,9%	16,7%	-	-
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-	56,3%	100,0%	12,5%	-	-
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-	38,6%	69,3%	61,6%	-	-
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	25,0%	75,0%	37,5%	-	12,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	-	25,0%	100,0%	-	-	-
Bilgi Ve İletişim	-	67,0%	66,0%	33,0%	-	-
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	-	66,7%	66,7%	33,3%	33,3%	-
Gayrimenkul Faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Genel Toplam	**1,0%**	**49,5%**	**94,4%**	**32,1%**	**1,3%**	**1,3%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı yukarıdaki tablo 14'de yer almaktadır. Firma sayısının en fazla olduğu İmalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 97,2'si Eleman Talebi hizmetinden, yüzde 52,2'si Danışmanlık ve

Yönlendirme hizmetinden faydalanmışlardır. Ayrıca İmalat sektörü İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanan tek sektördür.

Gayrimenkul Faaliyetler, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR'un Eleman Talebi hizmetinden yararlanmıştır.

İŞKUR kurslarından sadece İmalat ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri yararlanmaktadır. İŞKUR'un hizmetlerinin çeşitliliğinin artmasıyla Kursların payının düştüğünü söylemek mümkündür.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Manisa ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

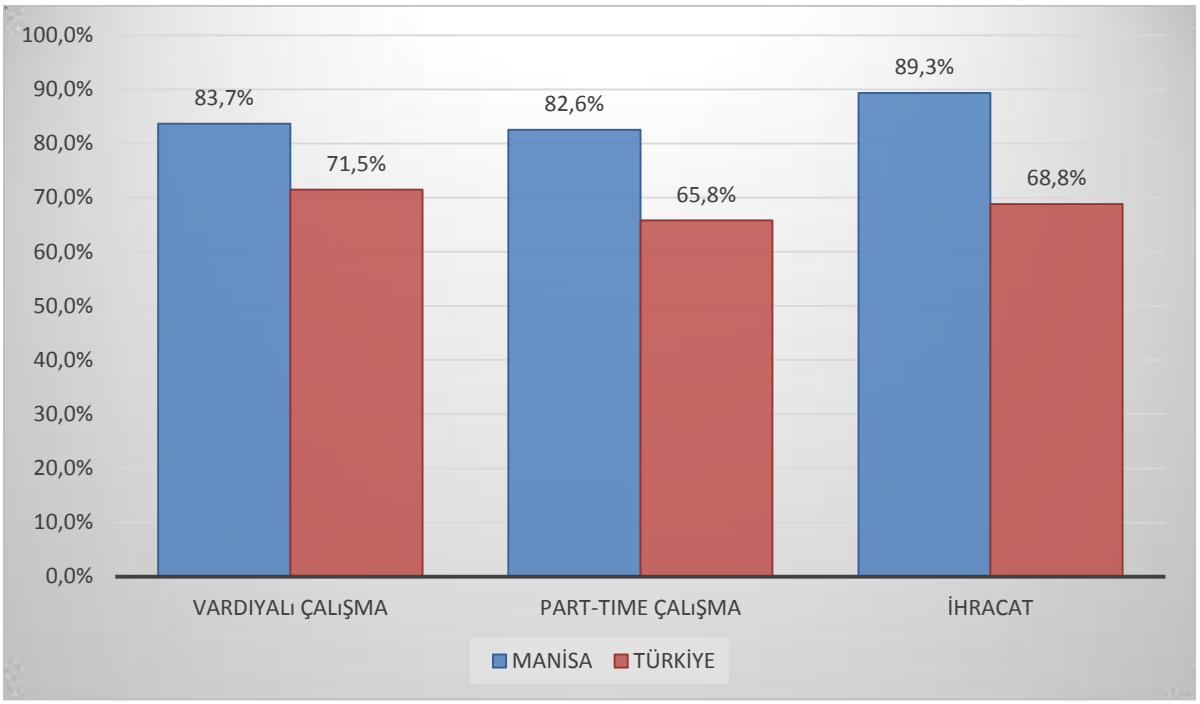

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Manisa ilinde ise bu oran yüzde 83,7 ile Türkiye ortalamasının oldukça üstünde gerçekleşmiştir. Manisa ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 38,4'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Manisa ilinde işyerlerinin yüzde 26,4'ü ihracat yaparken, bu işyerlerinin yaklaşık her 10 işyerinden 9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin çok üstündedir.

Manisa ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 82,6'sı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Manisa ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 103 bin 225 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 77 bin 429 çalışan erkeklerden, 25 bin 796 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	13.020	36.966	49.986
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	6.758	15.630	22.388
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	144	11.500	11.644
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	907	3.092	3.999
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2.047	1.183	3.229
İnşaat	376	2.833	3.209
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.084	1.299	2.384
Ulaştırma ve Depolama	202	1.349	1.551
Eğitim	747	454	1.201
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	117	996	1.113
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	42	986	1.028
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	118	328	446
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	51	280	331
Gayrimenkul Faaliyetleri	72	187	259
Diğer Hizmet Faaliyetleri	72	154	226
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	18	170	188
Bilgi ve İletişim	19	22	41
Genel Toplam	**25.796**	**77.429**	**103.225**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Manisa ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Manisa ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 47,7 oranında, kadınlarda ise yüzde 50,4 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 48,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

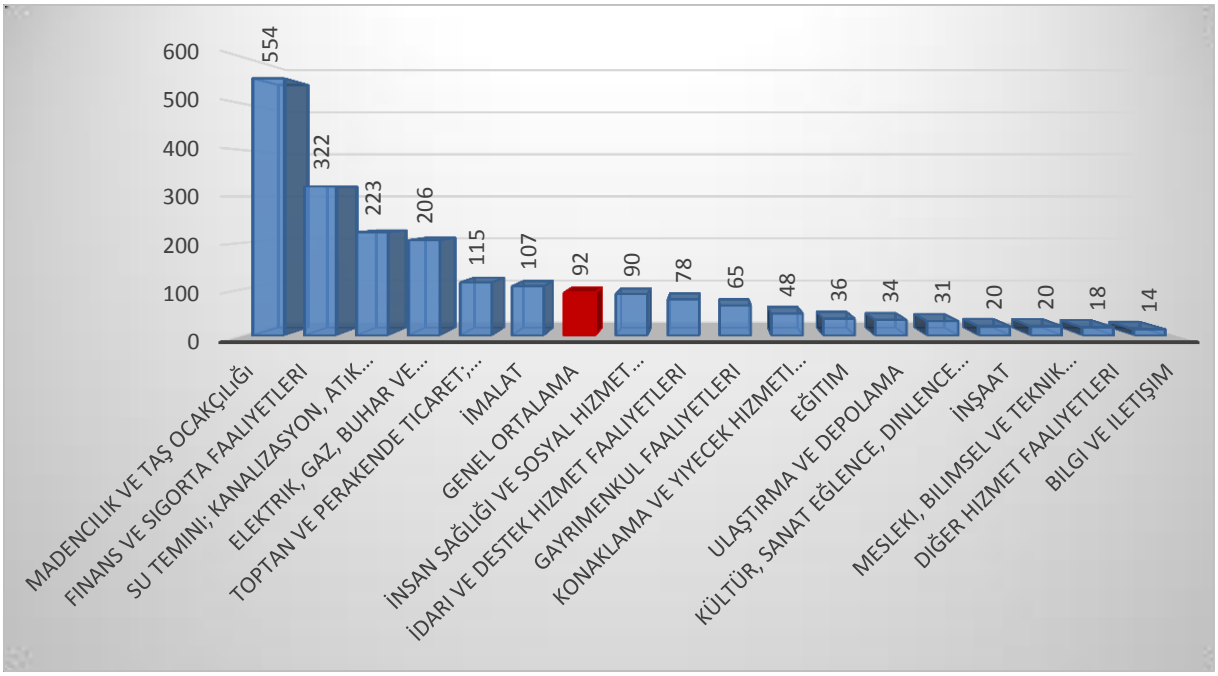

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'da Manisa ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 92 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 554; ikinci sırada bulunan Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe 322 kişi ve üçüncü sırada bulunan Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe 223 kişi istihdam edilmektedir.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	9.081	30.183	39.263
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.914	15.394	18.308
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.741	10.571	15.311
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.648	7.558	9.206
Profesyonel Meslek Mensupları	3.369	4.718	8.087
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2.453	3.743	6.196
Hizmet ve Satış Elemanları	1.145	3.160	4.304
Yöneticiler	366	1.746	2.112
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	80	357	437
Genel Toplam	**25.796**	**77.429**	**103.225**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 38'i, erkek çalışanların yüzde 38,9'u ve kadın çalışanların yüzde 35,2'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 17,7 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Manisa ilinde kadınların yüzde 18,3'ü Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, yüzde 13'ü Profesyonel Meslek Mensupları grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 13,7'si Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve yüzde 9,8'i Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları grubunda yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	2.563	6.539	9.102
5-9	3.130	9.004	12.135
10-14	3.420	13.004	16.424
15-19	3.763	10.053	13.816
20-24	2.717	7.234	9.951
25+	10.203	31.595	41.798
Genel Toplam	**25.796**	**77.429**	**103.225**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu Tabloya göre Manisa İlinde 25 yaş üstü firmaların toplam çalışan sayısında yüzde 40,5'lik pay alması, genelinin Kurumsallaşmış firmalar olduğu ve çalışanların daha çok bu firmaları tercih ettiğinin bir göstergesidir. Bu tablonun aksine en genç diyebileceğimiz 0-4 yaş arasındaki firmalar ise çalışan sayılarından aldığı yüzde 8,8'lik dilim ile en az çalışanı olan gruptur.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Madenci (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Madenci (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Montör (Elektrikli Cihazlar)	Beden İşçisi (Genel)
Montör (Elektronik Cihazlar)	Montör (Elektronik Cihazlar)	Montör (Elektronik Cihazlar)
Montör (Elektrikli Cihazlar)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Temizlik Görevlisi	Tuğla İmal İşçisi
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri
Temizlik Görevlisi	Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	Büro Memuru (Genel)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Tuğla İmal İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Temizlik Görevlisi
Kalite Kontrolcü	Üzüm İşleme Ve Paketleme İşçisi	Montör (Elektrikli Cihazlar)

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'de ise Manisa ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk üç mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Beden İşçisi (Genel) ve Montör (Elektronik Cihazlar) mesleği hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk 5 meslek içinde ortak olarak bulunan mesleklerdir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak Büro Memuru (Genel) ve Üzüm İşleme ve Paketleme İşçisi bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

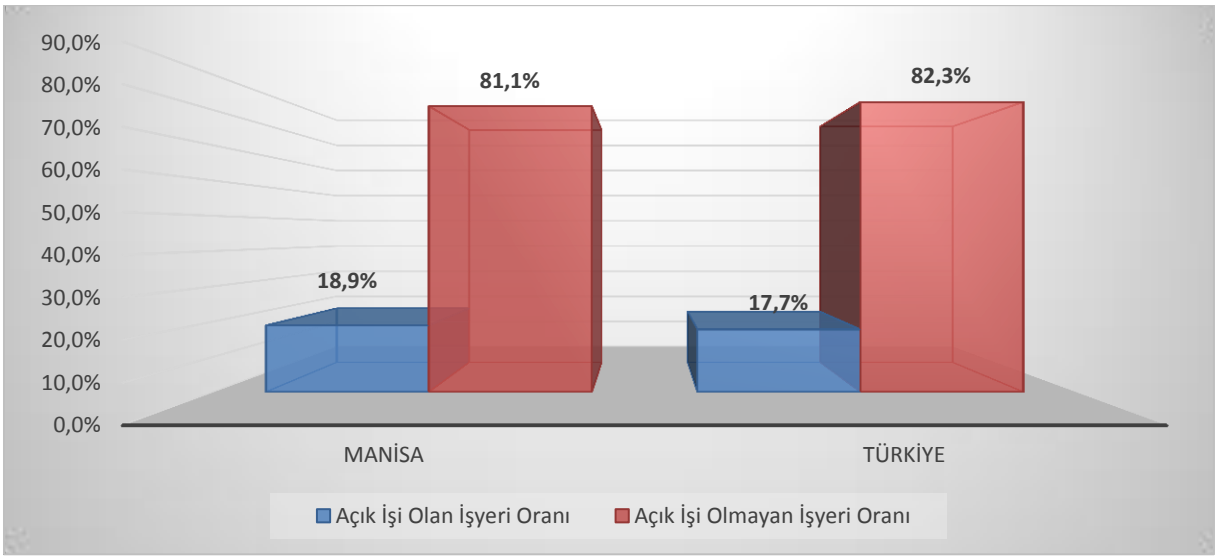

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Manisa ilinde 211 işyerinden bin 820 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	1.157
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	310
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	145
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	83
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	51
İnşaat	30
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	23
Ulaştırma ve Depolama	9
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	7
Eğitim	3
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**1.820**

Kaynak: İPA 2017

Manisa ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Bin 820 kişilik açık işin yüzde 63,6'sına tekabül eden bin 157 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	2,3%	27,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,0%	20,9%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1,6%	19,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,5%	18,8%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1,4%	17,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,2%	15,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,0%	14,3%
İnşaat	0,9%	9,1%
Ulaştırma ve Depolama	0,6%	7,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,5%	6,8%
Eğitim	0,3%	6,3%
Genel Toplam	**1,7%**	**18,9%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Manisa ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Manisa ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,3 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 27,7'sinde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektörünü yüzde 20,9 ile İdari ve Destek Hizmetler Faaliyeti ve yüzde 19,1 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

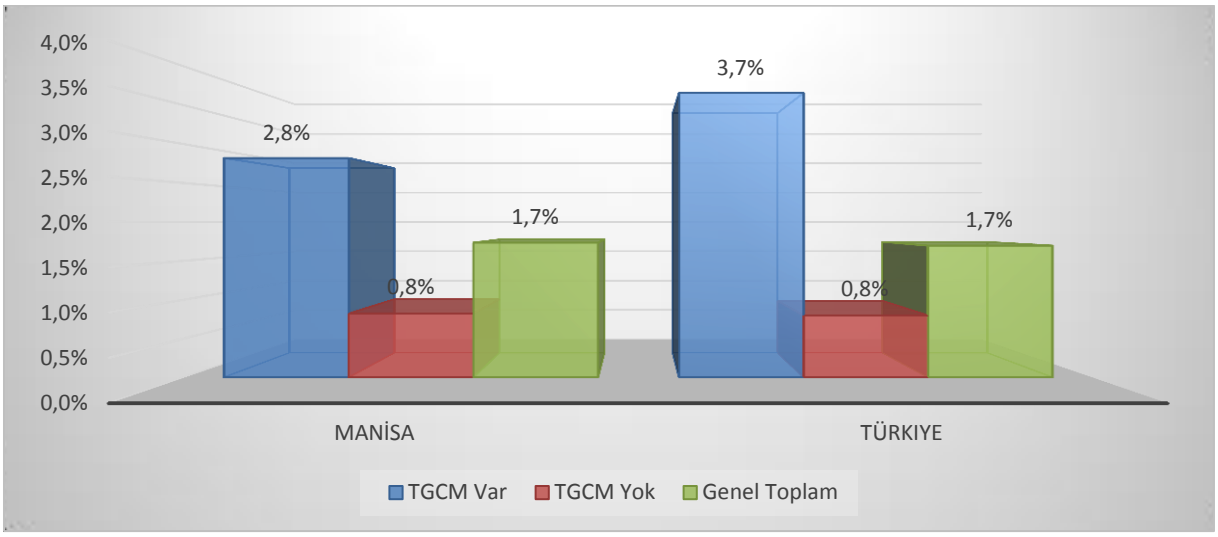

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,8; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,8 olarak gerçekleşmiştir. Manisa ilinin bu oranları temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinde Türkiye ortalamasının altında iken diğer oranların benzer olduğu görülmektedir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

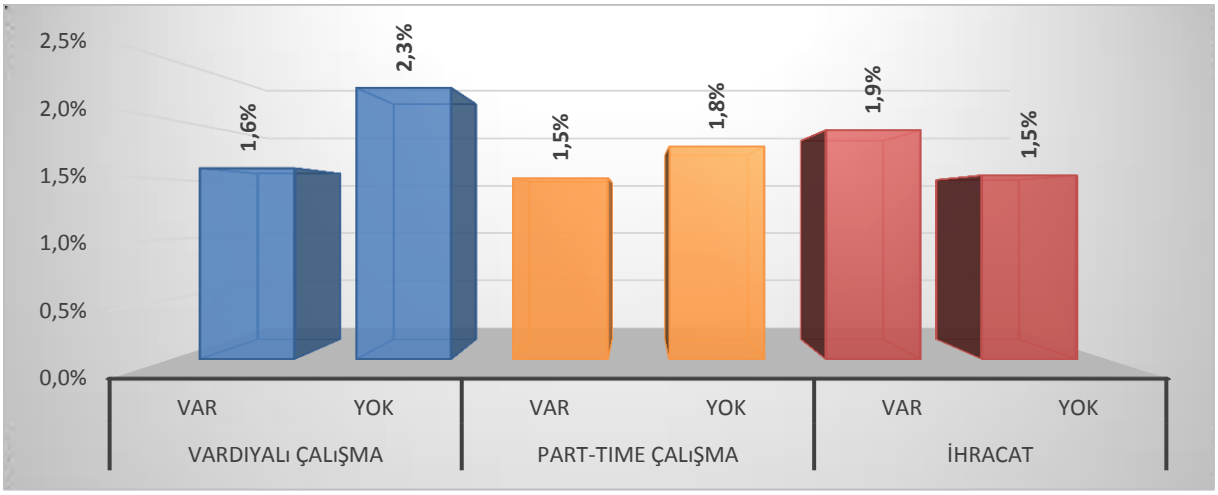

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,3 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,8'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,9, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını çok fazla etkilememektedir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

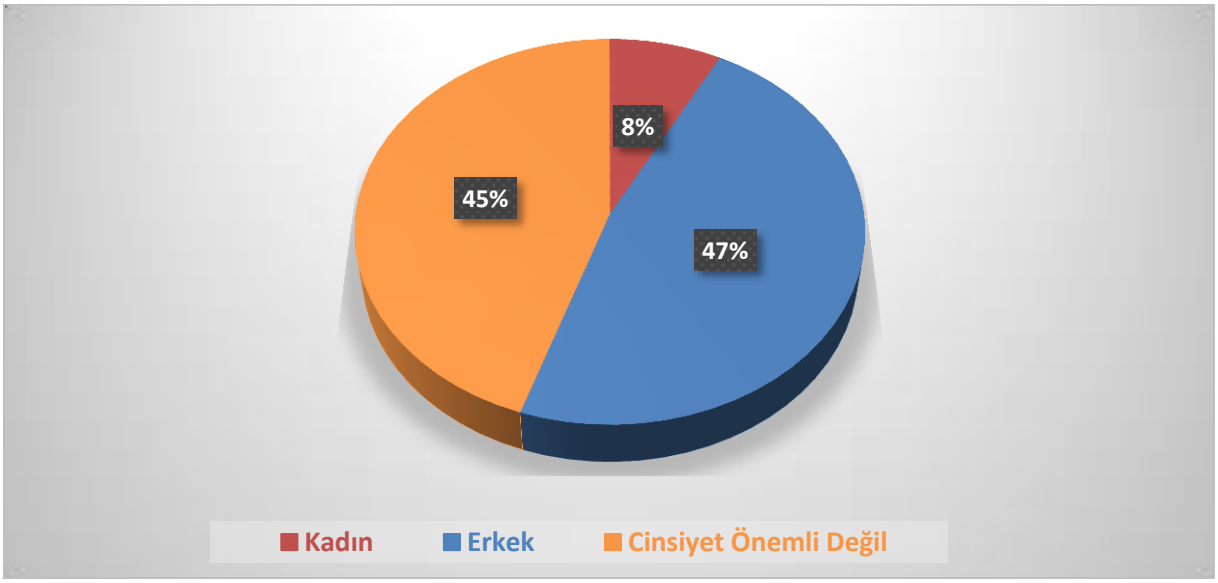

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Manisa ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 47,5'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu

oran yüzde7,7 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 44,8 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

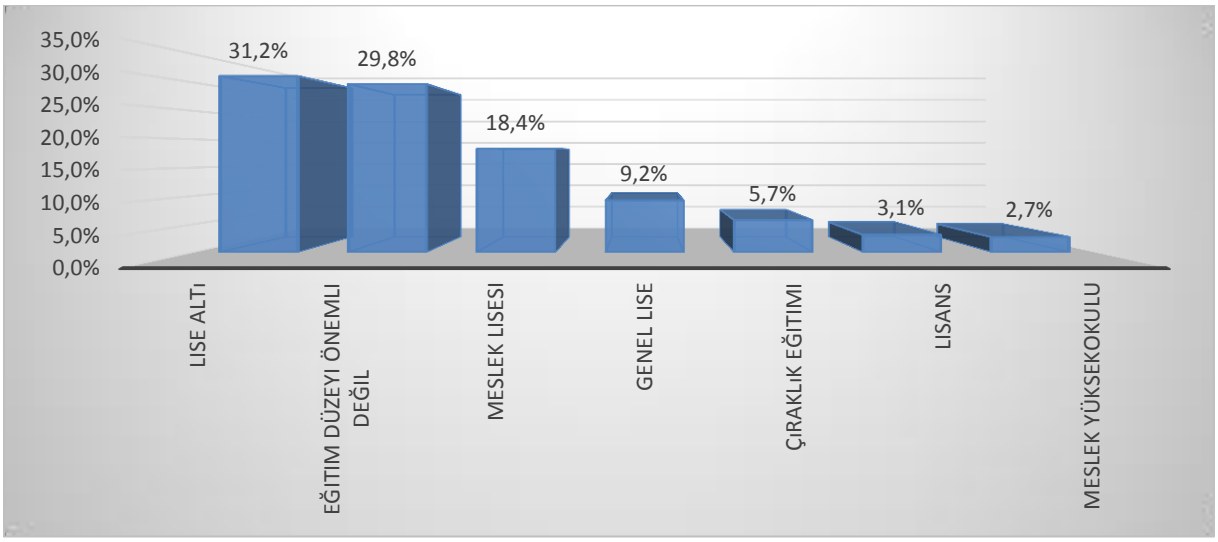

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Manisa ilindeki açık işlerin yüzde 31,2'sinde işverenler lise altı eğitim düzeyi talep etmişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada ise belli bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 2,7 ile meslek yüksekokuludur.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

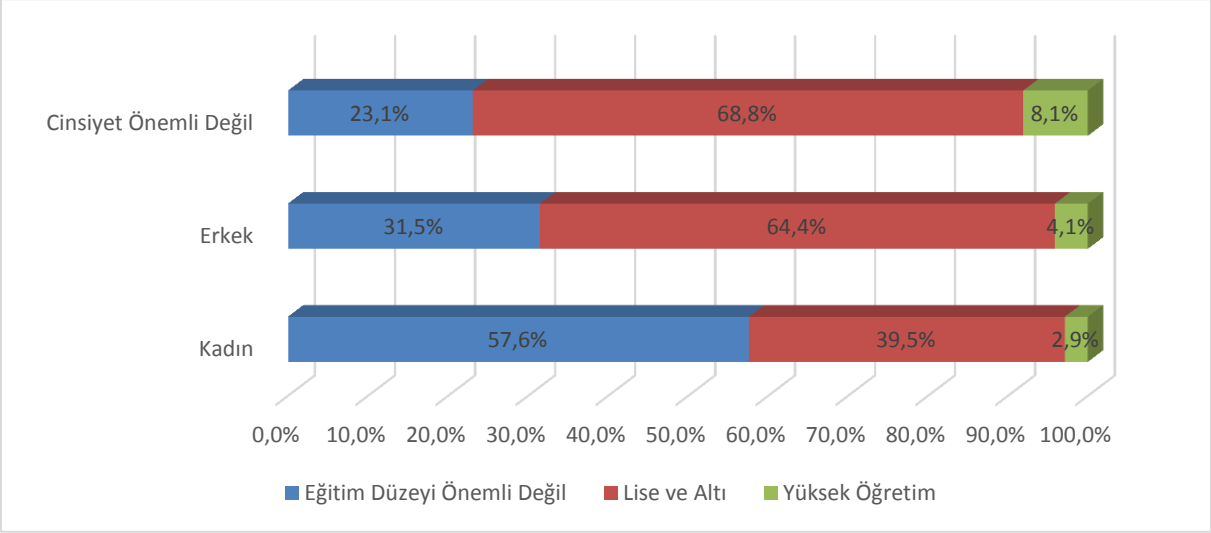

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca kadınlarda talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi erkeklere göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulmaması önem ifade etmektedir. Tablo 21'de Manisa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	26,0%	70,5%	3,5%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	18,9%	68,2%	12,9%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	97,2%	2,1%	0,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3,9%	94,8%	1,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	10,4%	64,6%	25,0%
İnşaat	75,0%	21,4%	3,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	45,6%	36,4%	18,0%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	57,6%	42,4%
Eğitim	0,0%	33,3%	66,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**29,8%**	**64,4%**	**5,8%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinin en çok talep edildiği sektör yüzde 66,7 ile Eğitim sektörü olduğu görülmektedir. Bu sektörü Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri takip etmektedir. Tamamen lise ve altı

seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Ulaştırma ve Depolama ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki açık işlerin yüzde 97,2'si gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise İnşaat sektörü olmuştur. İnşaat sektöründeki açık işlerin yüzde 75'inde işverenler "eğitim seviyesi önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Eğitim, , Diğer Hizmet Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Ulaştırma ve Depolama Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

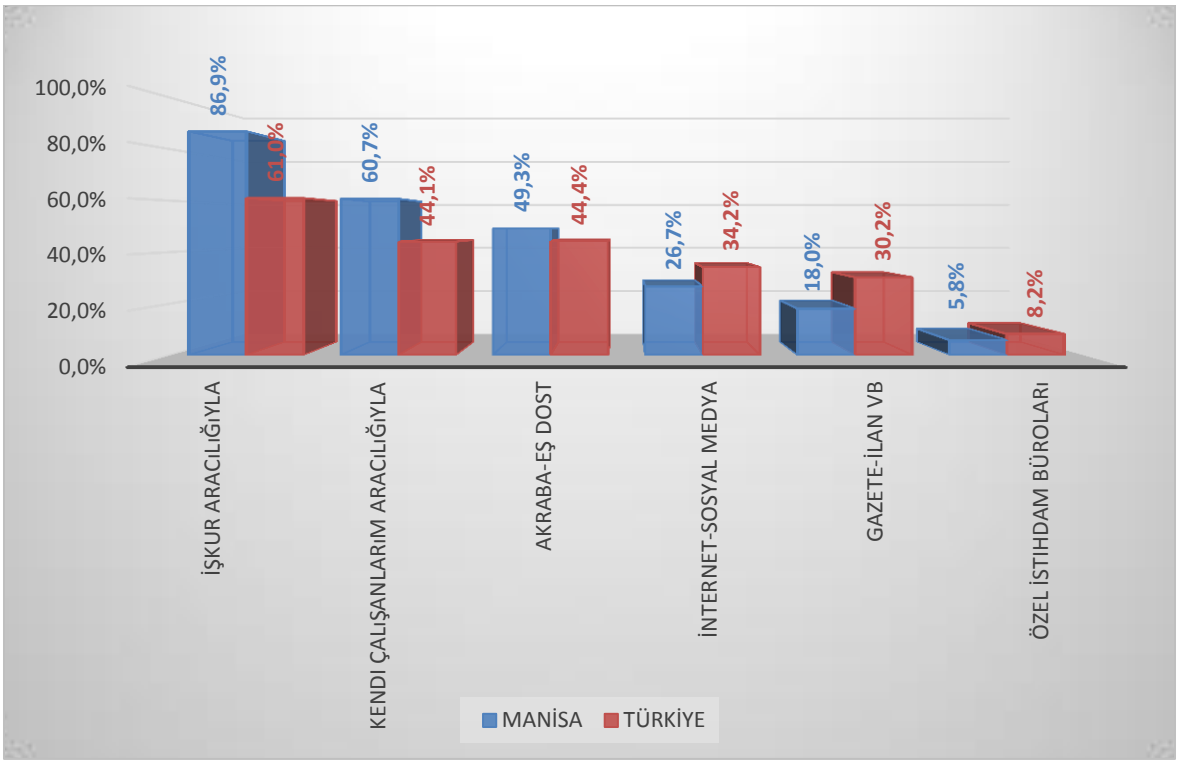

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Manisa ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 86,9 gibi büyük bir oranı İŞKUR vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. Manisa ilinde işverenler daha sonra yüzde 60,7 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 49,3 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Gazete-İlan vb	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	80,2%	84,2%	81,3%	4,0%	8,3%	3,0%
Çıraklık Eğitimi	89,3%	66,8%	42,8%	0,0%	60,0%	0,0%
Lise Altı	91,8%	38,7%	46,1%	43,3%	8,7%	9,3%
Genel Lise	83,7%	59,2%	25,2%	26,5%	39,3%	4,3%
Meslek Lisesi	95,2%	62,5%	27,4%	38,4%	23,4%	5,7%
Meslek Yüksekokulu	93,8%	67,0%	20,7%	58,5%	4,1%	6,2%
Lisans	53,0%	34,9%	10,8%	28,7%	45,0%	12,5%
Genel Toplam	**86,9%**	**60,7%**	**49,3%**	**26,7%**	**18,0%**	**5,8%**

Kaynak: İPA 2017

Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 91,8'i İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Genel lise talebinde yüzde 83,7; meslek lisesi talebinde yüzde 95,2; meslek yüksekokulu talebinde ise yüzde 93,8 oranında İŞKUR arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla ve Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih ederken Özel İstihdam Büroları arama kanalı en az tercih edilmiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

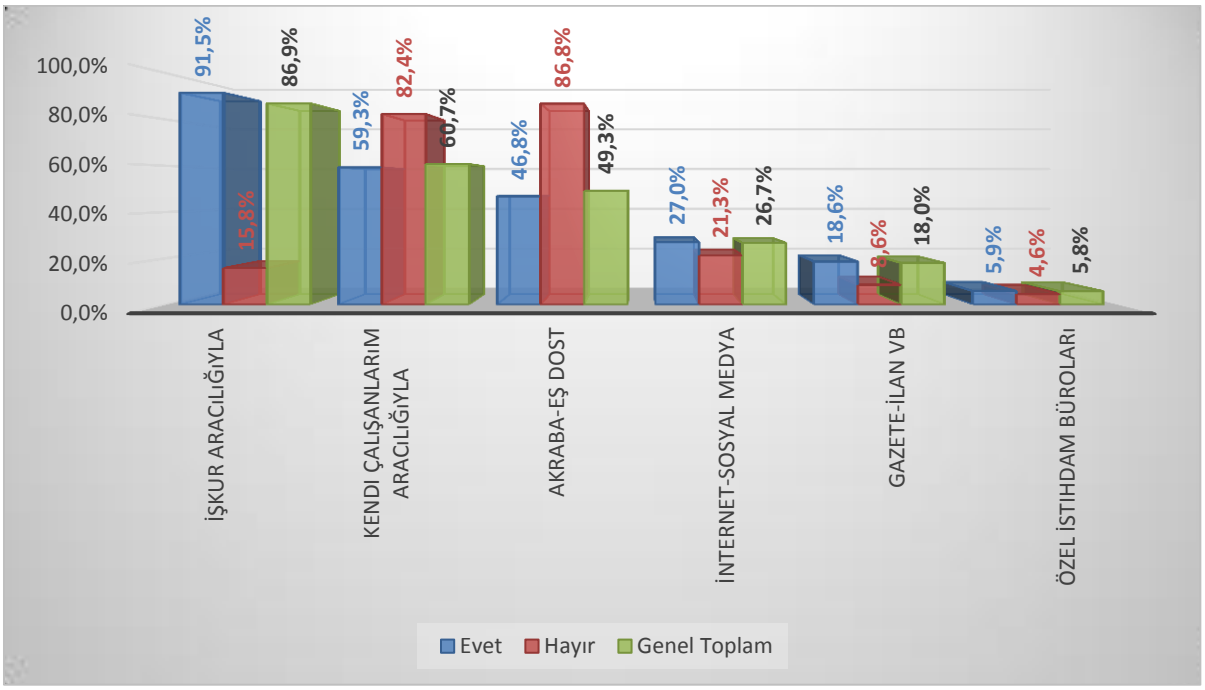

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 91,5 gibi önemli bir oranda İŞKUR, ikinci sırada yüzde 59,3 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 86,8'ini Akraba-Eş Dost aracılığı ile karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Akraba-Eş Dost arama kanalını yüzde 46,8 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Akraba-Eş Dost arama kanalını yüzde 86,8 oranında kullanmıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	2	2	2	1	2	2
Takım Çalışması	2	3	3	3	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4	4	4	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	5	7	5	9	5	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	7	6	6	6	6	6
Bilgisayar kullanımı	8	10	5	7	8	7	7
Proje Tabanlı Çalışma	7	8	8	8	5	8	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	6	10	9	10	9	9
Yabancı Dil	10	9	9	10	7	10	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Manisa ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi yer almaktayken ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Satış ve Pazarlama Becerisi ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

İŞKUR aracılığı ile aranan açık işlerde en çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik talep edilmiş olup bunu sırayla, Yeterli Mesleki Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Takım Çalışması takip etmektedir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

MANİSA	Açık İş Sayısı
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	481
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	838
Hizmet ve Satış Elemanları	91
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	222
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	68
Profesyonel Meslek Mensupları	55
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	61
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2
Yöneticiler	3
Genel Toplam	**1.820**

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 46'dır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık iş sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Manisa ili için tespit edilen yüzde 1,7'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 2,6 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Hizmet ve Satış Elemanları gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

MANİSA	Açık İş Oranı
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,6%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	2,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,5%
Yöneticiler	0,1%
Genel Toplam	**1,7%**

Kaynak: İPA 2017

İl geneli açık iş oranının üzerinde bulunan meslek grupları Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Hizmet ve Satış Elemanları olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Hizmet ve Satış Elemanları	0,7%	5,0%	5,7%	5,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	12,9%	33,9%	20,9%	26,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	0,2%	0,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	24,7%	3,9%	18,8%	12,2%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	55,1%	47,7%	42,7%	46,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2,1%	5,6%	1,1%	3,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	-	1,2%	5,5%	3,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4,4%	2,5%	5,0%	3,7%
Yöneticiler	-	0,2%	0,1%	0,2%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 55,1 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 24,7 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 12,9 oranında Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinde ise ilk sırada 47,7 ile Tesis ve Makine Operatörleri görülmektedir. Bunu Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları takip etmektedir.

Ayrıca Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda cinsiyet tercihi olmamıştır.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar Kullanımı, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve İfade Yeteneği ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe bulunmakta olup bunu yabancı dil becerisi takip etmiştir.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Takım Çalışması ve 3. Sırada Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme yeterlilikleri dikkat çekmektedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	1	2	5	2	5	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	3	3	1	1	1	1	3	1	2
Takım Çalışması	5	6	2	-	4	3	2	2	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	2	4	3	6	4	7	4	-	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	7	5	-	7	5	10	5	-	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	4	6	-	3	6	3	7	3	6
Bilgisayar kullanımı	1	8	7	-	4	7	6	8	-	7
Proje Tabanlı Çalışma	8	-	5	-	8	8	8	6	-	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	10	5	-	-	-	-	4	10	-	9
Yabancı Dil	9	-	-	-	2	-	9	9	4	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Hizmet ve Satış Elemanları	30,9%	13,6%	34,4%	61,7%	-	62,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	38,7%	25,1%	26,7%	86,9%	9,1%	45,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	-	-	100,0%	-	100,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	24,5%	12,9%	9,1%	87,1%	9,7%	66,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	70,7%	13,8%	27,2%	92,7%	3,7%	71,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	13,3%	53,5%	36,6%	88,3%	3,3%	46,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	12,9%	22,0%	24,1%	60,8%	9,2%	19,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	24,2%	9,1%	60,1%	69,1%	-	62,5%
Yöneticiler	66,7%	-	33,3%	66,7%	100,0%	-
Genel Toplam	**49,3%**	**18,0%**	**26,7%**	**86,9%**	**5,8%**	**60,7%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri bulunmaktadır. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 92,7'si İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. İkinci sıradaki meslek grubu yüzde 88,3 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları gelmektedir. Tüm meslek grupları incelendiğinde en düşük oran yüzde 60,8 ile Profesyonel Meslek Grupları olduğu görülmüştür.

Özel İstihdam Büroları arama kanalı üzerinden meslek gruplarının arama oranları yüzde 10'u geçmezken, Yöneticiler meslek grubunda yüzde 100 olarak kullanılması dikkat çekmektedir.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar Kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	-	1	-	4	-	-	-	2	-	3
Makineci (Dikiş)	-	1	-	4	-	-	-	2	-	3
Madenci (Genel)	-	3	-	-	-	-	-	1	-	2
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	-	1	-	3	-	-	-	2	-	-
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	6	1	-	3	-	-	5	4	-	2
Metal Mamuller Montaj İşçisi	-	1	-	4	-	-	-	3	-	2
Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon)	-	1	-	2	-	-	-	3	-	-
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	6	2	4	3	-	-	-	5	-	1
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	-	1	-	4	-	-	-	3	-	2
Teneke Kutu İmal İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Manisa ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. En çok talep edilen Beden İşçisi ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde ilk dört tercih edilen beceriler Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde görülmektedir. Bütün mesleklerdeki ortak kanı Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışmasının gerekliliği olarak tespit edilmiştir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)	Madenci (Genel)
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)	Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)
Madenci (Genel)	Kalite Kontrolcü	Cnc Torna Tezgahı Operatörü
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Forklift Operatörü
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Şekillendirme Makinesi Operatörü-Metal
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Pasta Ustası	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)
Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon)	Sekreter	Mekanik Bakım Onarımcısı
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Ekmek Ustası	Güvenlik Görevlisi
Teneke Kutu İmal İşçisi	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	İşletme Elektrik Bakımcısı

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi, Makineci (Dikiş), Madenci, Montaj İşçisi (Havalı Tornavida), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Metal Mamuller Montaj İşçisi, CNC Torna Tezgahı Operatörü, Plastik Profil Üretim Operatörü (Ekstrüzyon), Pres Tezgahı Operatörü (Kesim) ve Teneke Kutu İmal İşçisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları meslekler incelendiğinde toplam mesleklerden farklı olarak Kalite kontrolcü, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Plastik Mamüller Montaj İşçisi, Pasta Ustası, Sekreter, Ekmek Ustası ve Ortacı/Ayakçı (Tekstil) meslekleri bulunmaktadır.

İşverenlerin açık işlerinde erkek işgücü tercihinde bulundukları meslekler incelendiğinde toplam mesleklerden farklı olarak Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri, Forklift Operatörü, Şekillendirme Makinesi Operatörü-Metal, Mekanik Bakım Onarımcı, Güvenlik Görevlisi ve İşletme Elektrik Bakımcısı meslekleri bulunmaktadır.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	2	2	2
Takım Çalışması	3	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	4	4	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	6	6	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	7	5	6
Proje Tabanlı Çalışma		5	8	7
Bilgisayar Kullanımı	6	8	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	10	9
Yabancı Dil	8	10	9	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik bulunurken, Kadınlarda ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği, Erkeklerde ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Manisa ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

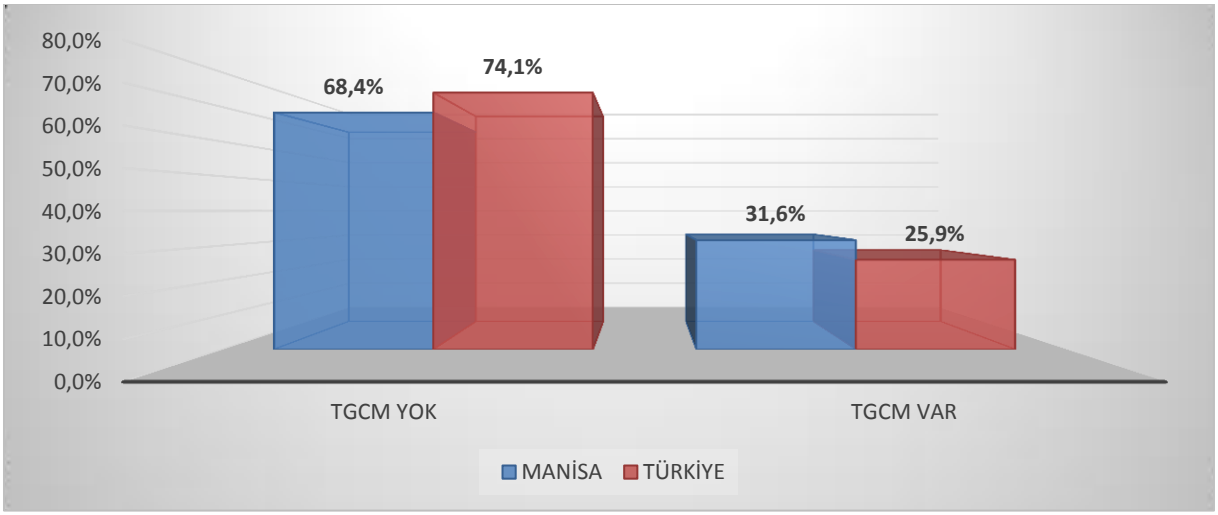

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Manisa ilinde ise 20+ istihdamlı bin 119 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 353 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 31,6 ile Manisa ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

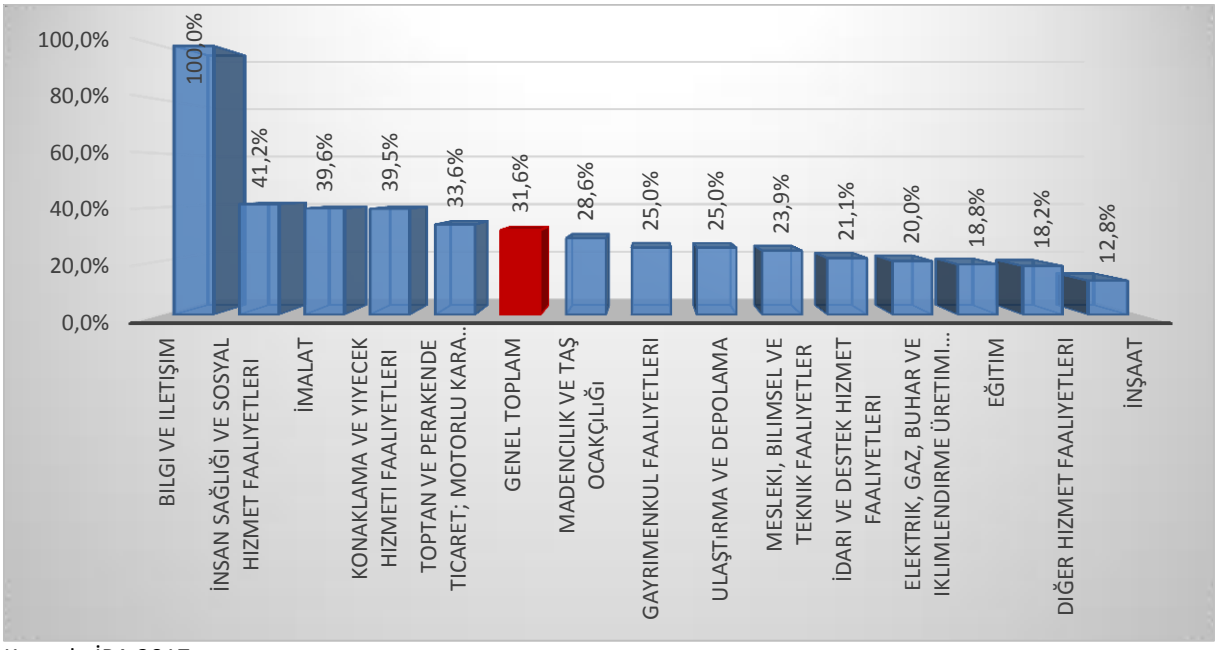

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Bilgi ve İletişim ve İnsan Sağlığı ve sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Bilgi ve İletişim sektöründeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Manisa ilinin lokomotif sektörü olan İmalatta temininde güçlük çekilme oranının yüzde 39,6 gibi yüksek bir değerde olduğu görülmektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.090
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	363
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	69
İnşaat	67
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	48
Ulaştırma ve Depolama	40
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	39
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	23
Eğitim	15
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	9
Bilgi ve İletişim	3
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
Genel Toplam	**1.771**

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde bin 771 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Manisa ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 82'sini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Manisa ilinde toplam çalışanların yüzde 70'i bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

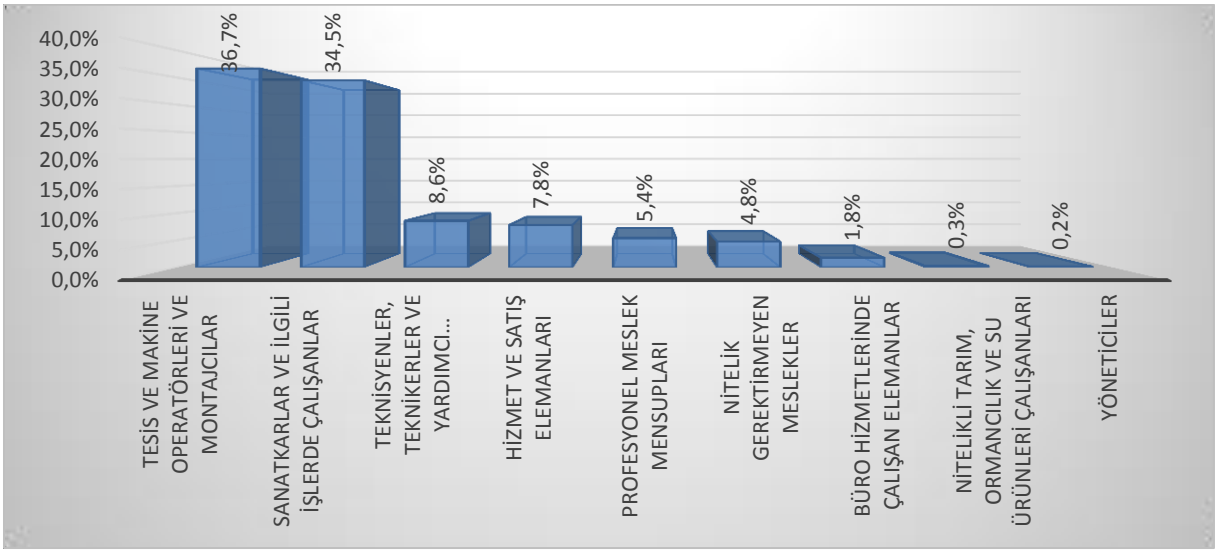

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 649 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Bunu 611 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu takip etmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 71,2'si bu iki meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında ilk iki sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek gruplarının ihtiyaçlarının sadece Manisa ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Manisa ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
Makineci (Dikiş)	162	9,1%
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	121	6,8%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	76	4,3%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	64	3,6%
Güvenlik Görevlisi	52	3,0%
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	47	2,7%
Mekanik Bakım Onarımcısı	47	2,6%
Şekillendirme Makinesi Operatörü-Metal	44	2,5%
Forklift Operatörü	43	2,4%
Cnc Apkant Pres Tezgahı Operatörü	38	2,2%

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 162 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 121 kişi ile Montaj İşçisi (Havalı Tornavida) ve 76 kişi ile Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, CNC Torna Tezgahı operatörü, Mekanik Bakım Onarımcı ve Forklift Operatörü meslekleri son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Montaj İşçisi (Havalı Tornavida), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, CNC Torna Tezgahı ve Pres Tezgahı Operatörü mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

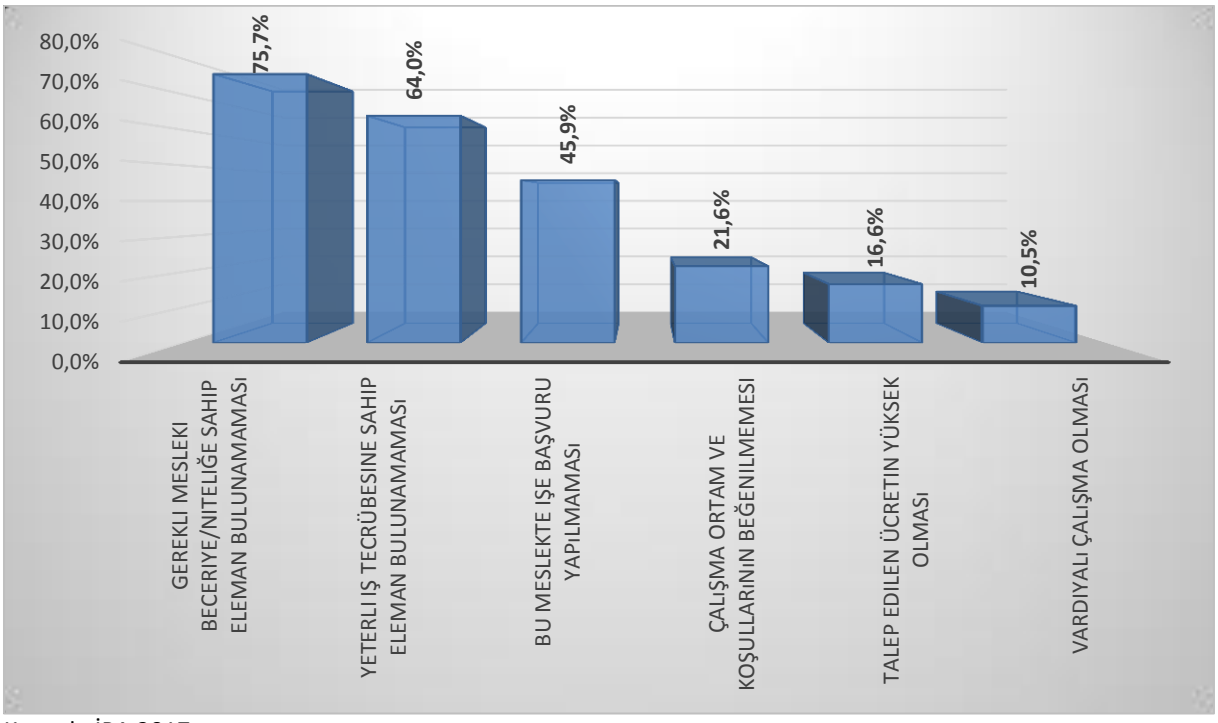

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yüzde 75,7 ile Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

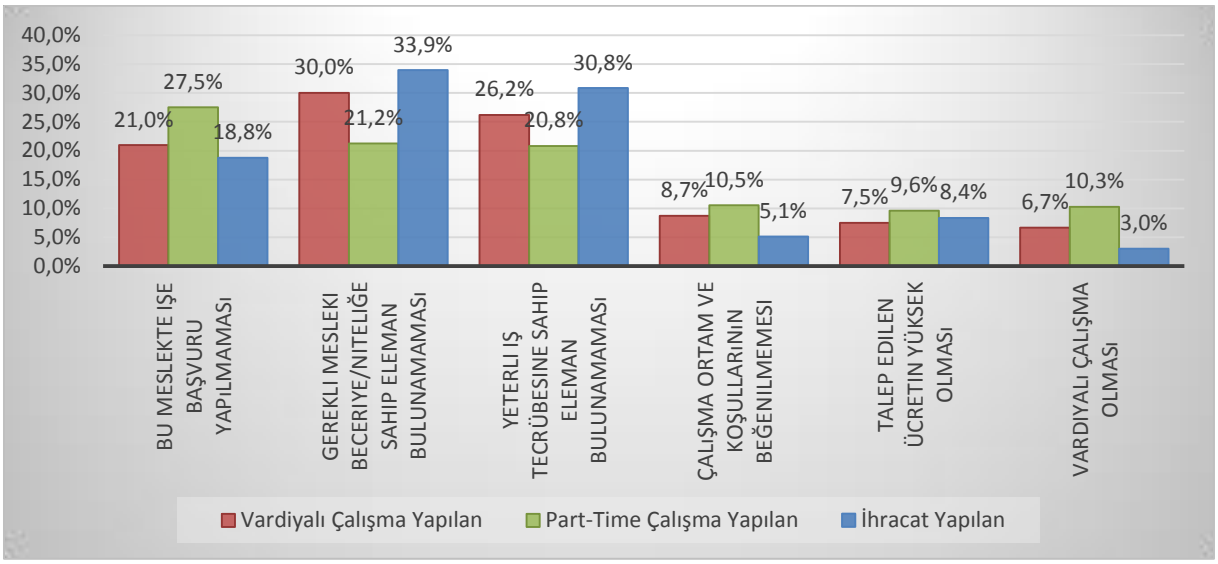

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedeni ile istediği personeli bulamazken, vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapan firmalar en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGÇM	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi	Talep Edilen Ücretin Yüksek Olması	Vardiyalı Çalışma Olması
Makineci (Dikiş)	100,0%	99,4%	10,0%	25,0%	4,4%	0,0%
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	40,0%	20,0%	66,7%	46,7%	6,7%	66,7%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	92,2%	51,5%	64,0%	25,0%	18,8%	3,1%
Güvenlik Görevlisi	63,1%	63,1%	45,3%	43,2%	32,1%	0,0%
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	78,7%	66,0%	46,8%	21,3%	0,0%	0,0%
Mekanik Bakım Onarımcısı	95,7%	84,9%	49,7%	4,3%	24,3%	0,0%
Şekillendirme Makinesi Operatörü-Metal	100,0%	34,1%	65,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Forklift Operatörü	69,1%	56,4%	38,0%	14,0%	28,1%	18,6%
Cnc Apkant Pres Tezgahı Operatörü	78,9%	73,7%	68,4%	15,8%	36,9%	15,8%

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı dışındaki diğer mesleklerde temininde güçlük çekilme nedenlerinin ilk sırasında Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı mesleğinde Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması ve Vardiyalı Çalışma Olması ilk sırayı paylaşmaktadır. Ayrıca Mekanik Bakım Onarımcı, CNC Apkant Pres Tezgahı Operatörü gibi Kalifiye mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Talep Edilen Ücretin Yüksek Olması nedeninin yüzde 20'nin üstünde olduğu görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Manisa ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işverenlerin yüzde 20,7'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle hem Türkiye Geneli hem de Manisa ilinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Manisa ilinde ise ülke genelinden daha düşük olup yüzde 2 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	23,7%	1,7%	48,6%	26,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	21,6%	2,1%	43,7%	32,7%
İnşaat	16,1%	1,3%	59,7%	22,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25,2%		46,0%	28,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	12,4%	4,2%	45,8%	37,6%
Ulaştırma ve Depolama	22,7%	4,6%	50,0%	22,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	23,5%	5,9%	41,2%	29,4%
Eğitim	6,3%	3,1%	62,5%	28,1%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	19,1%	4,8%	38,1%	38,1%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	23,8%		33,4%	42,8%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	18,2%		27,3%	54,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor			33,3%	66,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı			60,0%	40,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri			40,0%	60,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri			100,0%	
Bilgi ve İletişim	33,0%		33,0%	34,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri				100,0%
Genel Toplam	**20,7%**	**2,0%**	**48,6%**	**28,7%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Bilgi ve İletişim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektörler ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Ulaştırma ve Depolama olduğu tespit edilmiştir. Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerleri gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	87	19,5%
İnşaat	380	11,8%
Bilgi ve İletişim	3	7,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	279	7,0%
Ulaştırma ve Depolama	63	4,0%
İmalat	1.304	2,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	183	1,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	3	1,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	46	1,4%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	119	0,5%
Eğitim	5	0,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-2	-0,1%
Genel Toplam	**2.470**	**2,4%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Manisa'da ise bu oran, yüzde 2,4 olup ülke genelinin altında kalmıştır.

En fazla istihdam artış yüzde 19,5 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısının az olması oranın yüksek olmasına neden olmuştur. İmalat sektöründe net istihdam değişiminde bin 304 kişilik artış beklenmesine rağmen çalışan sayısı fazla olmasından ötürü net istihdam değişim oranı % 2,6'da kalmıştır.

İstihdam azalışı beklenen tek sektör ise Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti olarak görülmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Hizmet ve Satış Elemanları	215	5,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	772	4,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	14	3,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	387	2,5%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	883	2,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	108	1,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	61	0,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	29	0,5%
Yöneticiler	1	0,0%
Genel Toplam	**2.470**	**2,4%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 883 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubundadır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 2,2'lik bir oran ile beşinci sırada yer almaktadır. Çalışan sayısında ikinci sırada yer alan Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu net istihdam artışında da yüzde 4,2 ile ikinci sırada bulunmaktadır. Net istihdam değişim oranı en yüksek meslek grubu yüzde 5 ile Hizmet ve Satış Elemanlarında görülmektedir. Çalışan sayısı düşük olmasından ötürü net istihdam değişim oranı yüksek çıkmıştır.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Yemekhane Servis İşçisi
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Sekreter
Madenci (Genel)	Düz Dikiş Makineci
Güvenlik Görevlisi	Tır-Çekici Şoförü
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Ayakçı (Tekstil)
Beden İşçisi (İnşaat)	Depo İşçisi (Elleçleme)
Akümülatör(Akü) İşçisi	Makine Montajcısı
Beden İşçisi (Genel)	Ahşap Kalıpçı
İnşaat İşçisi	Aşçı
Temizlik Görevlisi	Otobüs Muavini

Kaynak: İPA 2017

Manisa ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Makineci (Dikiş), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Madenci (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Metal Mamuller montaj İşçisi meslekleri olup, Yemekhane Servis İşçisi, Sekreter, Tır-Çekici Şoförü ve Ayakçı (Tekstil) mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Güvenlik Görevlisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Manisa ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda sadece Otobüs Muavini mesleğinin ortak olduğu görülmektedir.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

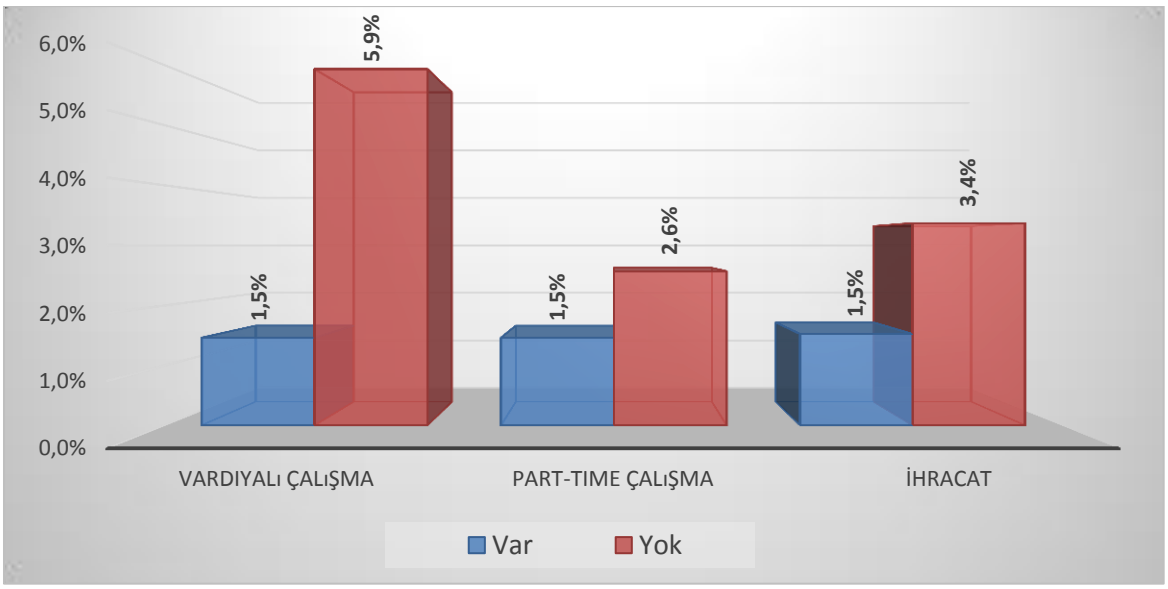

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında Vardiyalı çalışma yapmayan, part-time çalışmayan ve ihracat yapmayan işyerlerinde net istihdam değişim oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Her üç işyeri özelliğinde net istihdam değişim oranı yüzde 1,5 olduğu saptanmıştır. Vardiyalı çalışılmayan işyerlerinde net istihdam değişim oranı yüzde 5,9, part-time çalışma olmayan işyerlerinde yüzde 2,6 ve ihracat yapmayan işyerlerinde net istihdam değişim oranı yüzde 3,4 olarak tespit edilmiştir.

SONUÇ

Dünyadaki küreselleşme süreciyle beraber ortaya çıkan değişimlerden işgücü piyasaları da büyük oranda etkilenmiştir. Bu değişimle beraber son yirmi yılda işsizlik ve istihdam sorununun giderek arttığı gözlenmiştir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı arttırmayı amaçlayan politikaların önemini arttırmıştır. İstihdamı artırmayı amaçlayan bu politikalara İŞKUR'un da büyük katkıları bulunmaktadır. Bu bağlamda; İŞKUR tarafından düzenlenen işbaşı eğitim programları ile çalışanların tecrübe kazanması, işgücü yetiştirme ve meslek eğitim kursları, girişimcilik kursları, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri gerçekleştirilmektedir.

2017 yılında Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeli tarafından yapılan iş piyasası analiz çalışmaları sonucunda elde edilen bilgiler, Manisa ilinin sektörel anlamda gelişiminin izlenmesine, bu durumda ilin işgücü piyasasına ilişkin mevcut durumu hakkında bilgi edinmesine, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücü özelliklerini belirlenmesi ve işgücü piyasasının geleceğe yönelik istihdam politikalarının geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Manisa iline ilişkin derlenen verilerin genel bir değerlendirmesi yapıldığında; İmalat sektörünün her sene olduğu gibi bu sene de büyüme eğiliminde olduğunu görüyoruz. Fakat gerek Manisa ilindeki hayat pahalılığı gerekse önemli sayıda öğrenci ile nitelikli-yüksek ücretli personelin Manisa'da ikamet etmemesi ve Manisa'da yaratılan gelirin yüksek oranda Manisa dışında harcanması İlin gelişimini ve nüfus olarak büyümesini engellemektedir. Bunun önüne geçmek için Manisa ilindeki sosyal ve kültürel etkinliklerin arttırılmasının yanı sıra asgari ücret düzeyinde gelir sahibi olan çalışanlar için uygun fiyatlarda konut imkanı sağlanmalıdır. Bunun sonucunda daha nitelikli İşgücü göçü alarak firmaların bulmakta zorlandığı nitelikli eleman ihtiyacı karşılanmış olacaktır.

Eldeki verilere göre Manisa'da istihdam oranı son yıllarda bir artış göstermekte ve aynı oranda da işsizlik değerleri düşmektedir. 2017 yılında başlatılan istihdam seferberliği ile birlikte Manisa'da İstihdam oranları son yılların en yüksek değerlerine ulaşmıştır. Bununla birlikte İŞKUR tarafından gerçekleştirilen İşbaşı Eğitim Programı ile birlikte vasıfsız elemanların meslek sahibi olması ile İlin kalifiye eleman ihtiyacının en aza indirgenmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca çıraklık eğitim ile meslek liselerine katılımın yaygınlaşması Manisa'da İşgücü Piyasasını rahatlamasını sağlayacaktır.

Genel olarak işgücüne katılım oranı Türkiye ortalamasının üstünde olmakla birlikte, kadınların işgücüne katılımı yeterli seviyede olmadığından, kadınları işgücüne çekmek önem arz etmektedir. Özellikle de kadınlara yönelik düzenlenecek mesleki eğitim kursları ile birlikte işbaşı eğitim programları, girişimcilik programlarıyla birlikte kadınların işgücüne katılımları artıracaktır.

Manisa'da toplamda bin 119 firmayla yüz yüze görüşülmüştür. Bu firmaların büyük çoğunluğu imalat sektöründe bulunmakta olup buna göre Manisa'da imalat sektörünün gelişmiş olduğunu görmekteyiz. Sanayi sektöründeki firmaların büyük çoğunluğunun ihtiyacı, belli bir vasfa sahip mesleki eğitim belgeli çalışanlardır. Bu anlamda Manisa ilinde örgün ve yaygın mesleki eğitimin nitelik ve nicelik yönünden kapasitesinin arttırılmasının, sektörlerin eğitimli personel ihtiyacını karşılayacağı düşünülmektedir.

Yapılan araştırmada açık işler için talep edilen becerileri incelediğimizde; 'Fiziki ve Bedensel Yeterlilik' ilk sırada tespit edilmiştir. Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe sahibi olması' ise ikinci sırada gelmektedir.

Açık işlerde arama kanalı olarak İŞKUR ilk sırada gelmektedir. Bu oran 2014 yılında yüzde 54,7 iken 2017 yılı itibariyle yüzde 86,9'a kadar yükselmiş ve Manisa İşgücü Piyasasında en çok tercih edilen İş arama kanalı haline gelmiştir. Bu durum İŞKUR faaliyetlerinin etkin olarak tanıtıldığını ve kurum personelinin üzerine düşen görevi yerine getirdiği anlamına gelmektedir.

Meslek yüksekokulları ve meslek liselerindeki mesleki eğitimin sektördeki teknolojik gelişmelere paralel olarak yenilenmesi ile mesleki eğitim kalitesinin artmasına destek sağlanmalıdır. Gerek liselerden gerekse üniversitelerden yeni mezun olan işsiz bireylerin işbaşı eğitim programına yönlendirilerek yeterli tecrübeyi kazanmaları sağlanabilir. Böylelikle yeni mezun olan çalışan adaylarının istihdamı da kolaylaşacaktır.

Dünya'da ve Türkiye'de son yıllarda istihdam problemleri yaşanmaktadır. Özellikle vasıfsız işgücü artarken kalifiye personelin azalması istihdam konusunda sorunları daha da arttırmaktadır. Bu yüzden İŞKUR'un özel sektör temsilcileri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla daha fazla işbirliği yapması gerekmektedir. İş ve meslek danışmanlığı faaliyetlerinin etkin olarak kullanılması ve bireylerin doğru mesleklere yönlendirilmesi büyük önem kazanmıştır.

Sonuç bölümünde yapılan tespit ve öneriler doğrultusunda ilimizin ekonomik ve sosyal alanlarda iyileştirilmesi için gerekli gayret gösterilmelidir. Kurumlar arası koordinasyon sağlanmalı, buna paralel olarak özel sektör kamu işbirliği daha fazla geliştirilerek nitelikli işgücü sayısının arttırılması sağlanmalıdır.

EKLER

EK : 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık Iş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: